БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 172 (3400). | Шанба, 3 сентябрь 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЖАМОЛИ ОЧИЛАВЕРСИН

ҚИШЛОҚДА МАДАНИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ — УМУМПАРТИЯ, УМУМДАВЛАТ ИШИДИР. БУ ПРОБЛЕМАНИНГ ҲАЛ ЭТИЛИШИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ МУҲИМ СОЦИАЛ ВАЗИФАСИНИ АМАЛГА ОШИРИШДА — ҚИШЛОҚ БИЛАН ШАҲАР ЎРТАСИДАГИ ЖИДДИЙ ТАФОВУТЛАРНИ БАРТАРАФ ЭТИШ, ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИ ТУРМУШИНИНГ МОДДИЙ ВА МАДАНИЙ ДАРАЖАСИНИ ИЗЧИЛ СУРАТДА ОШИРИШ ВА УНИ ШАҲАР АҲОЛИСИНИНГ ТУРМУШ ДАРАЖАСИГА ЯҚИНЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН БУНДАН БУЁН ҲАМ ОЛҒА ТОМОН БОРИШГА ҚЎШИЛГАН ЖУДА КАТТА ҲИССА БЎЛАДИ.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қароридан).

Даромадга қараб, буромад дейдилар. Деҳқонларимиз, чорвадор, ғаллакор ва сохибкорларимиз қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни йилдан-йилга кўпайтираётганликлари сари, уларнинг турмушлари ҳам шу қадар фаровонлашиб бормоқда. Қишлоқларимиз обод, серфайз ва кўркам бўлиб, маданий ҳаёт гуркирамоқда. Бугун Калинин районидаги «Ленин йўли» колхози қишлоғида бўлсангиз, баҳри-дилингиз очилади. Деҳқонлар хонадонларида Ильич чироқлари порлаб турибди. Радиоприёмник, телевизорлар ишлаб турибди. Йўллар асфальтланган, теп-текис. Қишлоқ фарзандларини бағрига олган қўш-қўш мактаб, боғча, яслилар, деҳқонларнинг маданий дам олиш қароргоҳига айланган қишки ва ёзги клуб, қизил чойхона, кутубхона, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари, дорихонаю-касалхона... Ҳамма-ҳаммаси моддий бойликлар яратаётган колхозчи деҳқонлар хизматида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленуми қарорида социалистик қишлоқларимизни янада обод қилиш, у ерда чинакам маданий ҳаётни юзага келтиришдек муҳим тадбирлар белгиланди. «Ленин йўли» колхози правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ана шу қарор асосида қишлоқ маданиятини янада яхшилашнинг омилларнинг кўрмоқдалар. Янгидан-янги маданий-маиший бинолар қурилишини планлаштирмоқдалар.

Колхоз аъзолари ўз ҳалол меҳнатларининг роҳатини татиб, жонажон қишлоқларида ҳузур-ҳаловатда яшамоқдалар.

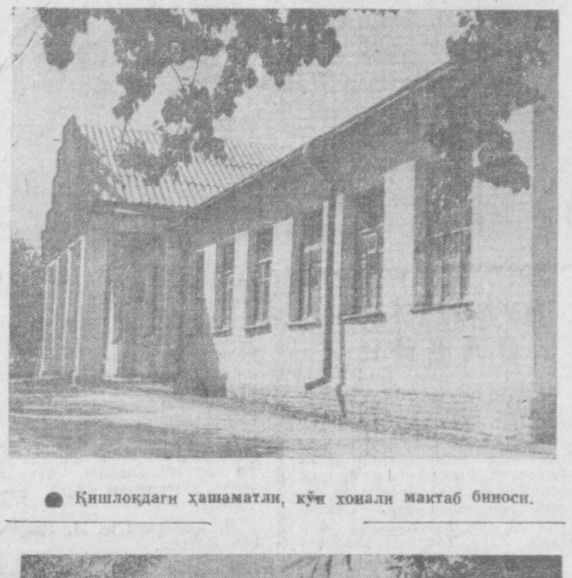

Қишлоқдаги ҳашаматли, кўп хонали мактаб биноси.

Деҳқонларнинг маданий дам олиш жойи — ёзги клуб.

Бир текис саф тортиб, қишлоқ ҳуснига ҳусн қўшиб турган турар уй-жойлар.

Ҳалол меҳнатдан кейин дам оладиган жой — чойхона.

А. Абалян фотолари.

ПАХТА ДАЛАЛАРИНИНГ ЯНГИ КАПИТАНЛАРИ

Ер ҳайдашда, чигит экишда, ғўза парваришида деҳқоннинг оғирини енгил қилаётган техника эндиликда пахта йиғим-теримида ҳам деҳқонга қанот боғламоқда. Колхоз ва совхозларда ўнлаб ёшлар механизацияга ихлос қўйиб, «зангори кема» капитанлари бўлиб етишмоқдалар.

Бу йил Янгийўлдаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда Оржоникидзе районидаги 21-қишлоқ хўжалик профессионал-техника билим юрти томонидан районлараро олти ойлик курс ташкил этилган эди. Ўтган олти ой давомида йигит ва қизлардан 36 киши шу курсда таълим олиб, механик-ҳайдовчилик касбини эгаллади. Улар ўқиш давомида пахта далаларида амалий машғулотлар ўтказишди, ғўза қатор ораларига ишлов беришни ҳам ўрганишди. «Ташсельмаш» заводида бир ой практикада бўлдилар. Областимизнинг қатор районларидан келган З. Зулқайнарова, Т. Гулматов, П. Абдуллаев, Т. Темиров, Б. Хошимхонов, М. Азимовалар механик-ҳайдовчилик касбини аъло даражада эгалладилар.

Х. ТУРСУНҚУЛОВ.

ШАРАФЛИ БУРЧ

Ҳа, бизнинг пункт территориясидаги колхозларнинг ҳаммаси юқори ҳосилли ҳисобланади. Гектар бошига камида 30—35 центнердан хирмон кўтарадилар. Бу йил беш колхоз 12 минг тонна «оқ олтин» келтиради. Биз ҳосилни тез қабул қилиб олиш учун ҳамма чораларни амалга оширяпмиз. Коллективимиз мавсумга пухта тайёргарлик кўрди. Пахталар ғарам қилинадиган майдончалар қайта ремонтдан чиқарилди. Йўллар тартибга солинди.

Бизда тош-тарози ҳам етарли. Пахтани тезда анализ қилиб қабул қилиб оламиз. Транспортларнинг тўхтаб қолишига йўл қўймаймиз. Кунига йиллик планнинг 7—8 процентн миқдорида пахта қабул қилиб олиш мақсадида ҳамма нарсани тахт қилиб қўямиз.

А. МАҲМУДОВ,
Янгийўл районидаги Свердлов пахта тайёрлаш пунктининг мудири.

ТЕРИМНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАМИЗ

Яна бир неча кундан кейин йил бўйи тер тўкиб етиштирган «оқ олтин» дурдоналарини йиғиштириб олишга киришамиз. Колхозчиларимиз бу масъулиятли вазифани чуқур ҳис этишади.

Меҳнатимизнинг натижаси йиғим-теримга кўп жиҳатдан боғлиқ. Ҳар бир бригада, звено, участкада теримни уюшқоқлик билан ташкил қилиш режаларини ҳозирдан тузиб қўймоқдамиз.

Колхозимиз аъзолари ғўза қатор ораларига ишлов бериш билан бир вақтда йиғим-терим кампаниясига тайёргарлик кўрдилар. Биз ҳосилга-ҳосил қўшишни ҳозир ҳам давом эттирмоқдамиз. Сувталаб ғўзалар суғорилиб турибди. Ўт босган майдонлар тозаланяпти. Ўтган йили мавжуд машиналар ёрдами билан ҳосилимизнинг 1200 тоннаси терилганди. Бу йил эса машина теримига яна каттароқ йўл очамиз. Ҳосилнинг 1300 тоннасидан кўпроғини «зангори кема»лар ёрдами билан териб олишни ўз олдимизга асосий мақсад қилиб қўйдик. Мавжуд терим агрегатлари олдиндан тайёрланди. Машиналар ремонтини тезлаштиришда бизга «Узсельхозтехника» бирлашмаси район бўлимининг ходимлари яқиндан ёрдам беришди. Оқибатда кўп терим агрегатлари қисқа вақтда ва сифатли ремонт қилиб қўйилди.

Ўтган йили ғўзани дефолиация қилишда бирмунча камчиликларга йўл қўйилганди. Самолётлар билан жуда кам майдондаги ғўза дефолиация қилинганди. Бу йил бунга йўл қўймаймиз. Экин майдонларининг асосий қисми дефолиация қилинади. Биз учувчилар билан ҳамкорликда ишлаб бу тадбирни сифатли амалга оширамиз. Кўсакларнинг тез очилишини таъминлаб сентябрь ойининг иккинчи ярмида машина билан пахта теришни ёппасига бошлаб юборамиз. Биз пахта териш графигини тузиб чиқдик. Ишчи кучларидан ва техникадан рационал фойдаланиб, кундан-кунга терим суръатини кучайтирамиз. Ҳар бир теримчининг ва «зангори кема»ларнинг иш унумдорлигини ҳар қачонгидан ҳам оширамиз.

Ўтган йили пахтанинг қийғос очилган дамларида кунига йиллик планнинг тўрт проценти миқдорида пахта тайёрлаб, топширгандик. Бу йил юқорироқ кўрсаткичларни қўлга киритамиз. Кунига йиллик планнинг беш-олти проценти миқдорида пахта териб топширишни планлаштирдик. Шуни ҳам айтиш керакки, бу йил 890 гектар майдондаги пахтамизни ёрдамчиларсиз ўзимиз териб оламиз. Ҳамма куч ва резервларимизни ишга солиб планимизни ўттиз иш кунида бажарамиз. План бўйича ҳар гектар ердан 28.1 центнер «оқ олтин» топширилиши керак. Биз пахта нобудгарчилигига йўл қўймай, об-ҳавонинг қулай кунларида ҳосилимизни йиғиштириб оламиз ва ҳар гектар ердан камида 30 центнердан пахта топшириш учун курашамиз.

Колхозимизда жуда кўп бригада, звено ва участка аъзолари йил бўйи зўр ғайрат ва ташаббус билан меҳнат қилдилар. Хўжалигимизда иш звено принципи асосида кенг йўлга қўйилди. Ҳар бир карта звено аъзоларига бўлиб берилди. Бу меҳнатни тўғри ташкил қилишда энг прогрессив ва яхши натижа берадиган усуллардан экан. Звено аъзолари ўз карталаридаги ниҳолларни меҳр билан парвариш қилдилар. Суғориш, культивациянинг ўз вақтида ўтишига эришдилар. Кўпроқ ўғит солишди. Доимо тупроқнинг юмшоқ бўлишига эришдилар. Ғўза чеканкасига ҳам жиддий аҳамият берилди. Аввало ғўзанинг ён шохлари чеканка қилинди. Кейин эса, ўсимликнинг учи чилпиб олинди. Натижада пайкалларимиздаги ғўзалар ғовлаб кетмади. Машинабоп қилиб ўстирилди. Бакир Очилов бошлиқ участка аъзолари айниқса машинага ихлос қўйган ҳолда ишладилар. Ҳар бир гектар ерда 31-32 центнерга етадиган ҳосил тўпланди. Улар 80 гектар майдоннинг 90 процентини машиналар ёрдами билан териб олишади. Халил Набиев, Вагиз Илёсов ўртоқлар бошлиқ звеноларда эса етиштирилган ҳосил бундан ҳам кўп. Бу пешқадам участка ва звеноларнинг аъзолари шу кунларда янада ғайрат қилишаяпти. Пахтазорни машина теримига тайёрлаб қўйишаяпти. Бегона ўтлар юлиб ташланяпти. Ариқ четлари тозаланяпти. Ўқ ариқлар текисланиб қўйилмоқда.

Биз пахтани сортларга ажратиб теришни кенг йўлга қўямиз. Толаларнинг ифлос бўлишига йўл қўймаймиз. Терилган пахталарнинг ҳаммаси асфальтланган хирмонларда қуритилади. Ҳозир ана шундай хирмонлар сони тўққизтага етди. Ҳосилнинг ҳаммасини қоп-қанорсиз ташиймиз. Кўча ва кўприкларнинг ремонтига ҳам жиддий эътибор бериляпти. Асосий қатнов йўллари тўла ремонтдан чиқариб қўйилди.

Колхозимиз аъзолари йиғим-терим кампанияси даврида ҳам социалистик мусобақани кенг авж олдирадилар. Кўпминг килограммчилар сони янада кўпаяди. Илғорларни рағбатлантириш юзасидан ҳам анчагина ташкилий ишлар амалга оширилади. Ҳисоб-китоб ишлари пухта ташкил этилади. Биз ҳар бир звено аъзосининг етиштириб, йиғиб олган ҳосилини тўла ҳисобга оламиз. Шу билан бирга уларга ҳақ тўлашни оғишмай амалга оширамиз.

Ҳ. САЛИМОВ,
Янгийўл районидаги К. Маркс номли колхоз раиси.

ҚАҲРАМОН ВЬЕТНАМ ХАЛҚИНИНГ БАЙРАМИ

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Вьетнам Демократик Республикаси ташкил топган куннинг 21 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Раиси, Вьетнам Демократик Республикасининг Президенти Хо Ши Минга, Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Ле Зуанга, Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлиси доимий комитетининг Раиси Чионг Тинга, Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри Фам Ван Донгга табрик телеграммаси юбордилар.

Совет халқи, дейилади телеграммада, вьетнамлик ака-ука ва опа-сингилларнинг мардлиги ва ғалабага бўлган қатъий иродасига қойил қолмоқда. Улар Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг синалган раҳбарлигида Америка агрессиясига қарши курашда оммавий қаҳрамонлик муъжизаларини кўрсатмоқдалар, ўзларининг бутун кучларини мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва социалистик экономикани ривожлантиришга сарф қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва Совет Ҳукумати зўр мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, мамлакатларимиз ўртасида кун сайин мустаҳкамланиб бораётган дўстона муносабатлар ва ҳар томонлама қардошларча ҳамкорлик мамлакатларимизнинг ва барча социалистик давлатларнинг манфаатлари йўлида, бутун дунёда тинчлик иши саодати йўлида муваффақиятли суратда ривожланиб бормоқда.

Совет халқининг қардош Вьетнам халқи билан дўстлиги ва ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш сиёсати КПСС XXIII съездининг баёнотида аниқ белгилаб берилди. Совет Ҳукумати Вьетнамдаги урушнинг янги босқичи вужудга келтирган эҳтиёжларни эътиборга олиб, Америка агрессиясини муваффақиятли суратда даф қилмоқ учун, мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш ва халқ хўжалигининг эҳтиёжларини қондириш учун Вьетнам Демократик Республикасига моддий воситалар, ҳарбий техника ва мутахассислар билан ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш йўлида зарур чораларни кўрмоқда.

Телеграммада қатъий ишонч билдириб айтиладики, қардош социалистик мамлакатлар, бутун дунёдаги прогрессив революцион кучлар қўллаб-қувватлаётган Вьетнам Демократик республикаси. Вьетнам халқи ўз ватанининг озодлиги, мустақиллиги ва бирлиги учун курашда ғалаба қилади.

МОСКВА ЖАМОАТЧИЛИГИ ВАКИЛЛАРИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Москва. (ТАСС). Совет Армиясининг Марказий уйида Москва жамоатчилиги вакилларининг Вьетнам Демократик Республикаси 21 йиллигига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Мажлис президиумида Вьетнам Демократик Республикаси Миллий кенгаши доимий комитети раисининг ўринбосари Нгуен Сиен бошлиқ Вьетнам — Совет дўстлиги жамияти делегацияси аъзолари, Вьетнам Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Нгуен Ван Кинь, Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг СССРдаги доимий вакиллигининг бошлиғи Данг Куанг Миилар бор.

Президиумда меҳмонлар билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари К. Ф. Ильяшченко, СССР Олий Совети Миллатлар Советининг раиси Ю. И. Палецкис ва бошқалар бор эди.

Мажлисни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. М. Калашников очди.

КПСС Марказий Комитети аъзоси, «Правда» газетасининг бош редактори М. В. Зимянин шонли йиллик ҳақида доклад қилди.

БАЙРАМИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН

Вьетнам Демократик Республикаси эълон қилинган куннинг 21 йиллигини Тошкент тантанали вазиятда нишонламоқда. Ана шу шонли сана муносабати билан 1 сентябрда Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси президиумининг мажлислар залида шаҳар жамоатчилиги вакилларининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг раиси Ҳ. С. Шукурова доклад қилди.

«Таштекстильмаш» заводи қуюв цехи участкасининг бошлиғи Х. Мирсаматов, Тошкент Давлат университетининг профессори А. А. Азизов, Тошкент Политехника институтининг студенти С. Набиевалар Вьетнам Демократик Республикаси меҳнаткашларини шонли байрам билан қизғин табрикладилар. Улар Вьетнам ватанпарварларининг ўз ватани озодлиги ва мустақиллиги учун қаҳрамонона кураши билан самимий бирдам эканликларини айтдилар ва Вьетнам диёрига ажал ва вайронгарчилик келтираётган Америка империалистларининг агрессив ҳаракатларига қарши қаҳр-ғазаб билан норозилик билдирдилар.

Йиғилиш қатнашчилари В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети аспиранти бўлган вьетнамлик Фам Хванг Нгокнинг нутқини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Йиғилиш қатнашчилари Вьетнам-Совет дўстлиги жамияти номига Ханойга табрик телеграммаси юбордилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов қатнашди. (ЎзТАГ).

Область колхоз-совхозларида давлатга сабзавот, картошка ва мева сотишнинг бориши тўғрисида 31 августгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Хўжаликнинг номи	сабзавот	картошка	мева	Колхоз раиси, совхоз директори	партия ташкилотининг секретари	Қайси райондан
КОЛХОЗЛАР						
«Коммуна»	147,1	45,9	40,3	М. Мирмуҳамедов	Т. Қулматов	Юқори Чирчиқ
Фрунзе номли	86,3	—	81,3	Ф. Разов	М. Бердиалиев	Оржоникидзе
Оржоникидзе номли	83,3	6,2	30,1	С. Жўраев	М. Раҳимжонов	Калинин
Собир Раҳимов номли	79,8	46,4	11,8	М. Маъмуров	К. Латипов	Калинин
Охунбобоев номли	78,7	81,5	34,4	З. Жалилов	Х. Ҳакимов	Калинин
«Ўзбекистон ССР 40 йиллиги»	65,7	30,6	20,4	Т. Мирзаев	М. Юсупов	Калинин
«Москва»	60,5	40,7	12,1	К. Абдуллаев	Т. Саидахмедов	Калинин
«Правда»	58,2	47,2	57,9	У. Хожиев	А. Қурбонов	Оржоникидзе
«Маданият»	56,8	31,2	20,7	У. Исломов	Х. Мурватов	Оржоникидзе
«XX партия съезди»	56,5	55,9	23,6	С. Назиров	Р. Каримов	Калинин
«Ленинград»	56,2	25,0	41,6	И. Ирисбоев	С. Ҳошимов	Оржоникидзе
Калинин номли	55,3	74,2	54,4	Ф. Абдуллаев	К. Усмонов	Калинин
К. Маркс номли	53,3	24,5	38,1	Ғ. Абдуллаев	Х. Хожиакбарова	Калинин
Ленин номли	52,7	51,2	109,0	Ғ. Умаров	Н. Султонов	Калинин
К. Маркс номли	51,2	—	54,0	А. Абдусаматов	У. Туробов	Оржоникидзе
«Ленин йўли»	50,6	30,6	90,8	С. Муҳамаджонов	И. Баҳромов	Калинин
«Қизил Ўзбекистон»	50,2	78,9	27,8	А. Матқобулов	А. Соатов	Оржоникидзе
«Октябрь»	49,1	34,0	69,6	Х. Элбўсинов	У. Тўлаганов	Оржоникидзе
Жданов номли	48,9	0,5	70,0	А. Абдуҳолиқов	Х. Дусейнов	Оржоникидзе
Ленин номли	47,5	47,5	73,7	Т. Нормуҳамедов	Р. Аҳмадалиев	Оржоникидзе
Ильич номли	46,7	20,8	42,3	Т. Юсуфалиев	А. Акбархўжаев	Калинин
Навоий номли	46,5	44,3	66,7	Н. Саидов	Т. Муродов	Калинин
«Гулистон»	46,4	50,0	19,1	И. Холматов	М. Йўлдошев	Юқори Чирчиқ
Калинин номли	46,2	—	10,0	А. Исроилов	М. Аҳмаджонов	Янгийўл
«Қизил ту»	45,4	76,4	45,7	Б. Мўминов	Т. Жўрабеков	Оржоникидзе
«Октябрь»	43,1	32,5	7,6	С. Қорабоев	Н. Абдуллаев	Калинин
«Қозоғистон ССР XXX йиллиги»	41,4	47,8	14,6	Н. Гулматов	А. Абдураҳмонов	Оржоникидзе
Ленин номли	37,2	—	42,8	Н. Авазов	Б. Ҳолмирзаев	Янгийўл
Куйбишев номли	33,9	24,8	125,0	С. Шукуров	Х. Абдуллаев	Калинин
Киров номли	32,6	94,4	13,8	Ю. Ҳошимов	И. Сулаймонов	Оржоникидзе
«Коммунист»	30,2	—	49,2	М. Мирсоатов	П. Набиев	Оржоникидзе
«XIX партия съезди»	27,9	—	44,3	Ю. Файзиев	Т. Аҳмедов	Калинин
СОВХОЗЛАР						
Бўз-сув	87	—	93,3	С. Мусакаримов	Ш. Хожимуродов	Калинин
Олмазор	70,1	—	80,3	П. Юрков	Т. Кирилина	Янгийўл
14-«Хўжакент»	67,4	18,0	61,0	М. Аҳмедов	Б. Йўлдошев	Оржоникидзе
Сабзавот-полизчилик институти	66,1	177,1	—	И. Каримов	Л. И. Ишченко	Калинин
1-«Оҳангарон»	57,4	22,3	53,3	Ф. Ғуломов	М. Давлатов	Ўрта Чирчиқ
13-«Бўстонлиқ»	52,9	1,7	116,0	М. Пугачёва	Ш. Султонгиров	Оржоникидзе
«Химик»	47,7	—	—	А. Ўрмонов	Х. Носиров	Оржоникидзе
Тошкент наслчилик	45,3	23,8	20,2	П. Русаков	Х. Расулев	Ўрта Чирчиқ
6-«Олмалиқ»	39,1	29,1	84,8	Н. Раҳимов	Ю. Давранов	Ўрта Чирчиқ
Келес	34,1	22,9	56,4	С. Акромов	М. Азимов	Калинин
Қорасув	33,1	12,8	3,5	Р. Додахўжаев	М. Ёқубова	Калинин
Тошкент	31,1	20,9	167,5	Д. Ҳайдаров	К. Худойбердиев	Калинин
Назарбек	30,0	27,6	87,7	А. Абдувалиев	С. Эргашев	Калинин
«Партия XXI съезди»	27,8	18,1	21,7	О. Зокиров	Р. Қамбаров	Калинин
2-«Оҳангарон»	27,5	20,7	58,4	Р. Йўлдошев	Э. Оқилов	Ўрта Чирчиқ
Юсупов номли	24,0	0,4	63,6	Ю. Степаненко	М. Хайруллин	Янгийўл

Оҳангарондаги 3-темир бетон буюмлари заводи коллективи тайёрлаётган блок ва деталлар фақат аъло сифатли бўлаяпти. Бу маҳсулотлар областимиз саноат корхоналари қурилишларида кенг қўлланилмоқда.

Суратда: илғор бетончилар бригадасининг бошлиқлари Э. Тангиров (чапда) ва Б. Ибодов ўртоқлар. Бу икки бригада ўзаро мусобақалашиб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритаётир.

В. Сироткин ва Л. Глауберзон фотоси.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА КОММУНИСТЛАР

Ҳисобот даврида совхоз партия ташкилоти ўзининг сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятини яхшилаш юзасидан бир қатор тадбирларни амалга оширди. Коммунист ва комсомоллар КПСС XXIII съезди ва Марказий Комитет пленумлари қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш йўлида изчил кураш олиб бордилар. Ҳамманинг диққат эътибори асосан бир нарсага — у ҳам бўлса хўжаликни қолоқликдан чиқариш, уни рентабелли совхозга айлантиришга қаратилди. Бу соҳада дастлабки қадамлар қўйилди.

Совхоз ўтган йили пландаги 3660 ўрнига 7630 тонна ғалла ҳосили олди. Сабзавотдан ҳам анча баракали ҳосил етиштирилди. Мева ва узум икки баравар кўпайди. Жун қирқиб олиш, совлиқлардан қўзи олиш плани ҳам анча ортиғи билан бажарилди. Чорвачиликда баъзи бир ютуқлар қўлга киритилди.

— Бу ютуқларнинг боиси шундаки, — деди коммунистларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган 1-«Оҳангарон» совхози партия комитетининг секретари **М. Давлатов**, — коммунистлар асосан ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилдилар. Комплекс механизацияга эътибор кучайтирилди. Совхозда 21 та комплекс механизациялашган звенолар иш олиб борди.

Ҳақиқатан ҳам бу звеноларнинг ишидан ўрнак олса арзийди. Коммунист-механизатор ўртоқ Эргаш Қурбонов звеноси 21 гектар ерда механизация воситаси билан мўл ва арзон сабзавот етиштирди. Ҳар гектаридан 26 тоннадан карам ҳосили йиғиб олди. Шунингдек, Й. Аҳмедов, А. Мирзаев, Э. Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ сабзавотчилик ва ғаллачилик бригадалари ҳам яхши натижаларга эришдилар.

Участкалар ва фермаларда сиёсий-оммавий, партиявий ишлар анча дуруст йўлга қўйилди. Меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Партия ташкилоти ўтказган тадбирлар туфайли илгари меҳнатга бўйин ёр бермай юрган баъзи ишчилар қайта тарбияланди. Жумладан, А. Маматов, Аҳмедов, Қ. Раҳимқулов ўртоқлар сингари

ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИДА

коммунистлар ҳозир юқори ҳосилли звеноларга муваффақиятли раҳбарлик қилишмоқда. Коммунистларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви ҳам анча яхши йўлга қўйилди.

Лекин шу билан бирга докладчи ва музокарага чиққан ўртоқлар камчиликларни ҳам рўй-рост очиб ташладилар. Совхоз хўжалигининг энг муҳим тармоқларидан бири чорвачилик ҳамон оқсаб келаётганлигини қаттиқ танқид қилдилар. Совхозда чўчқалардан бола олиш пландагига нисбатан 600 бош, сигирлардан бузоқ олиш эса 250 бош камайган.

— Бунинг сабаби шуки, — деб айтди 1-бўлим ферма бригадири ўртоқ **М. Ҳайитқулова**, — раҳбарларимиз чорвачиликни ривожлантиришга етарли эътибор беришмаяпти.

Музокарада сўзга чиққан 3-бўлим агрономи ўртоқ **Ж. Файзиев** ҳам Ҳайитқулованинг гапларини тасдиқловчи фактларни келтирди: — Бош зоотехник Голодов, — деди у, — кўпинча машинадан туриб раҳбарлик қилади. Фермага келганида у ердаги аҳвол билан чуқур танишмайди. Бундай раҳбарликнинг кимга кераги бор?

Музокарада сўзга чиққан коммунистлар ҳозирги кеча-кундузда йўл қўйилаётган камчиликлар ва бажарилиши лозим бўлган ишлар ҳақида ҳам батафсил гапирдилар.

Совхознинг баъзи бўлим ва звеноларида сабзи, картошка ва бошқа сабзавот экинлари парвариши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Шу туфайли экинлар ҳосилдан қолмоқда. Хашак ўриш, йиғиш ва маккажўхоридан силос бостириш ишлари ниҳоятда суст бажарилмоқда.

Халқ контроли группасининг раиси ўртоқ **Т. Султонов** ўз сўзида, совхозда ишга кечикиб чиқиш, давлат мулкини талон-торож қилиш, исрофгарчиликка йўл қўйиш сингари ҳоллар содир бўлаётганлиги, лекин бундай тартибсизликларга қарши кескин кураш олиб борилмаётганлигини айтди. Звенолар, фермалар ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақа шартларининг бажарилиши мунтазам равишда текшириб турилмайди. Бир сўз билан айтганда бу йил ҳам ўтган йили йўл қўйилган баъзи бир камчиликлар такрорланмоқда.

Сиёсий-оммавий ишлар ҳали ҳам ҳозирги замон талаблари даражасида эмас. Ваҳоланки, бу соҳадаги ишни яхшилаш учун ҳамма имконият бор. Совхозда 230 дан ортиқ олий ва ўрта маълумотли зиёли бор, 135 киши сиёсий ташкилотчи қилиб тайинланган. Афсуски, уларнинг кучидан ишчилар ва чорвадорлар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни жонлантиришда яхши фойдаланилмаяпти.

Клубларнинг иши фақат кино кўрсатиш билангина чегараланиб қолмоқда. Кутубхоналар ҳам жонли ташкилотчилик ишларини олиб бормаяптилар. Тўгараклар иши яхши йўлга қўйилмаган.

Айниқса, узоқ қишлоқлардаги чорвадорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш талабга жавоб бермайди. Дала шийпонлари яхши жиҳозланмаган.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар, бу сингари камчиликларни тугатиш учун бизнинг ҳар биримиз бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишимиз, партия комитети ва совхоз дирекциясига астойдил ёрдам беришимиз керак деб айтдилар. Ана шунда қишлоқ хўжалик йилини ҳар бир соҳа бўйича муваффақиятли якунлаш мумкин бўлади.

Коммунистлар партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятини умуман қониқарли деб топдилар.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши партия комитетининг 9 кишидан иборат янги составини сайлади. Ўртоқ Мамадали Давлатов яна партия комитетининг секретари қилиб сайланди.

Т. ХУШНАЗАРОВ,
1-«Оҳангарон» совхози.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

УЛКАН РЕЗЕРВУАР

Сумгаит химия комбинатида тез алангаланувчи суюқликлар сақланадиган улкан резервуарни монтаж қилиш тугалланди. Ана шундай иншоотлардан фарқли ўлароқ, бу резервуар диаметри 10,5 метрли шар шаклига эга бўлиб, ҳажми-олти юз кубметрдир.

Бундай резервуарлар Ғарбий Германиядаги фирмалардан бирида ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Лекин уларнинг ҳар бири икки ярим ойда йиғиб бўлинмоқда. Ваҳоланки, сумгаитликларга бу иш учун уч ҳафта керак бўлди, холос.

Бу йил комбинатда ўнлаб ана шундай резервуарлар қурилади.

300 ТОННАЛИ ПРИЦЕП

Челябинск автомобиль ва трактор прицеплари машинасозлиги заводида ясалган 300 тонналий прицеп ўрта ҳажмдаги ўнта темир йўл платформасининг юкини ташиб бера олади. Бундай улкан прицеплар трансформатор ва бошқа қисмларга ажралмас энергетика установкалари ҳамда гидротехника конструкцияларини қурилишларга ташиб келтириш учун жуда зарурдир. Прицепдан фойдаланганда ана шундай йирик ҳажмли юкларни улар монтаж қилинадиган жойга етказиб бериш учун махсус темир йўллар қуришга ҳожат қолмайди.

РОТОРЛИ ЭКСКАВАТОРЛАР

Харьков экскаватор заводи роторли экскаваторларни кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Тезкор «Т-74» маркали ўрмаловчи тракторга ўрнатилган бу агрегат бир соатда чорак километргача узунликда зовур қазиб беради. Янги техника газ корхоналари трубопроводлари, мелиорация ва бошқа ишлар учун чуқурлиги 1,4 метр, эни эса олтмиш сантиметр бўлган траншеялар қазишга мўлжалланган.

ЖАҲОНДА ЭНГ ЙИРИК КОМПРЕССОР

В. И. Ленин номли Нева машинасозлик заводида жаҳонда энг йирик домна компрессори синовлардан муваффақиятли ўтди. Бу машина ҳар минутда 5.500 кубометр ҳаво ишлаб беради. Бу гигантни Магнитогорскка жўнатишга ҳозирлик кўрилмоқда. Бу ерда у икки минг кубометр ҳажмли домна печига хизмат қилади. Янги гигант ўта кучли домналар учун мўлжалланган компрессорлар сериясидаги дастлабки машинадир.

УНИВЕРСАЛ ТРАНСПОРТЕР

Радвилишкисдаги (Литва ССР) «Нерис» қишлоқ хўжалик машинасозлиги фирмаси заводида «ТП-30» маркали пневматик транспортер кўплаб ишлаб чиқаришга қўйилди. «ТП-30» СССР халқ хўжалик ютуқлари виставкасида олтин медаль олган эди. Литва конструкторлари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик машинасозлиги илмий тадқиқот институтининг мутахассислари билан ҳамкорликда яратган бу машина универсал бўлиб, дағал хашак ва донни автомашина, вагонларга ортиш, шунингдек баландлиги 13 метргача бўлган силос башняларига кўкатларни жойлашда қўлланилади. Транспортернинг иш унуми соатига 30 тоннани ташкил этади.

МУДДАТИДАН ОЛДИН

«Средазтрансстрой» трестига қарашли 206-қурилиш бошқармаси бинокорлари уй-жой қурилишини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Иноқ коллектив ўтган ярим йиллик топшириқни 200 процентга етказиб адо этган эди. Сўнгги икки ой ҳам қувончларга бой бўлди. Улар Тошкент аэропорти территориясида 45 квартирали, Сергелида 40 квартирали турар-жойни муддатидан олдин фойдаланишга топширдилар. Бу биноларга зилзиладан бошпанасиз қолган ҳамшаҳарларимиз кўчиб киришди.

Саноат объектлари қурилиши ҳам кўнгилдагидек бормоқда. Барраж станциясида Ўзбекистон ССР энергетика министрлигига қарашли кириш йўли ўз вақтида фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари бошқарма бинокорлари Ремесленний, Полторацкий кўчаларида янги мактаб ҳамда ремонт-механика заводи меҳнаткашларининг фарзандлари учун юз ўринли болалар боғчаси биноларини графикда кўрсатилганидан барвақтроқ қуриб битказишди. И. Мельниченко, А. Гиздуллин ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари, М. Гумирова, В. Ярумина каби бинокорлар бу қурилишларда айниқса жонбозлик кўрсатдилар. Бу билан улар Тошкент қурилишини тезлатишда ўз муносиб ҳиссаларини қўшаётирлар.

А. ФАРМОНОВА.

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

Чирчиқ трансформатор заводи фақат республикамиздагина эмас, балки Иттифоқда энг йирик саноат корхоналаридан ҳисобланади. Заводда тайёрланган маҳсулотлар бепоён мамлакатимизнинг кўпгина шаҳарлари қатори чет мамлакатларга ҳам юбориб турилади.

Заводда янги экспериментал цехи қад кўтармоқда. Бу цех тўла қувватда ишлайбошлаганда ўн хил янги трансформатор ишлаб чиқаради. Цехнинг ТМИ — 2500/110, ТМИ — 2500/35, ТМ — 6300/35, ТМ — 4000/10 маркали янги маҳсулотлари 15 сентябрдан заказчиларга юборилади. Шунингдек, янги маҳсулот Ҳиндистон, Афғонистон, Араб мамлакатлари ва қардош республикаларга ҳам жўнатилади.

Завод ишчилари йиллик планни СССР Конституцияси Куни — 5 декабрда бажариш ниятида меҳнат қилмоқдалар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

МУКОФОТ МУБОРАК

Маҳаллий саноат ишчилари ва инженер-техник ходимлари, партия, совет ва касаба союз ташкилотларининг ходимларидан катта группаси етти йиллик планнинг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш соҳасидаги топшириқларини бажаришда эришган муваффақияти учун ва маҳаллий саноатни ривожлантиришда кўрсатган хизматлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 26 августдаги Фармонига биноан, СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланди.

Шулар орасида Ўзбекистон ССРнинг - Тошкент областидан қуйидагилар мукофотланди:

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Маҳмудова Тўғон — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг каштачиси.

Работник Самуил Маркович — Тошкентдаги хўжалик моллари заводи тунукачиларининг бригадири.

ҲУРМАТ БЕЛГИСИ ОРДЕНИ БИЛАН

Отажонова Ҳуррият Ҳидоятовна — Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги бошқармасининг бошлиғи.

Евсин Иван Алексеевич — Тошкентдаги электр рўзғор асбоблари заводининг созловчи слесари.

Эгамбердиев Ортиқ — Тошкентдаги рўзғор моллари заводининг ишчиси.

Каримова Минзифа Зокировна — пластмасса буюмлар ва рўзғор химия заводининг олиф пиширувчиси.

Мирзаев Мансур — музика асбоблари фабрикасининг мастери.

Рўзиев Зокиржон — Тошкентдаги «Сувенир» фабрикасининг ишчиси.

Страбков Иван Арсентьевич — Тошкентдаги кровать заводининг слесари.

Шоюсупова Ҳамида Обидовна — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг мастери.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Алиева Аминахон Қосимовна — коммунал-маиший корхоналар ишчилари касаба союзи республика комитетининг раиси.

Имомалиева Маъфура — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг каштачиси.

Касимова Раҳима — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг каштачиси.

Наганев Андрей Моисеевич — Тошкентдаги рўзғор моллари заводининг слесари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Маликов Рафиқ — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг бичиқчиси.

Маҳкамов Толиб — Тошкентдаги «Сувенир» фабрикасининг ишчиси.

Мустафоев Мирҳайдар — Тошкентдаги кровать заводининг ишчиси.

Раҳимов Одил — Тошкентдаги рўзғор моллари заводининг тунукачилар бригадири.

Солихов Болта — Тошкентдаги рўзғор моллари заводининг ишчиси.

Худойберганова Мастура — Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг каштачиси.

СИФАТ ЯХШИЛАНМОҚДА

Пиллакашларимиз беш йиллиннинг тўнғич йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун дастлабки ойларданоқ социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Мусобақа оммавий тус олди. Ҳамма бир тан-бир жон бўлиб зиммадаги вазифани бажариш учун курашмоқда.

Шунинг учун ҳам меҳнатда қувончли натижаларга эришиляпти. Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ойдан-ойга яхшиланмоқда. Шу йилнинг етти ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан деярли бир ҳафта илгари тўла адо этдик. Шу давр ичида пландагидан ташқари 30 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот тайёрланди. Айниқса, ипак сифатини яхшилашга катта эътибор берилаяпти. Ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи меҳнатининг сифат кўрсаткичларига нисбатан талаб оширилди. Айни вақтда сифатли ишлаганларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш йўлга қўйилди. Оқибатда айрим кунлари маҳсулотнинг 75 процентга яқини биринчи сортга топширияпти. Нормага мувофиқ у 50 процентни ташкил этса бўларди. Хомашё ва материаллар ҳам кўплаб тежалаяпти. Етти ой давомида етти тонна пилла иқтисод қилинди. Бунинг эвазига ўнларча минг сўмлик маҳсулот тайёрлаш мумкин.

Қатор бригадалар, ишчилар коллектив ютуқларига катта улуш қўшмоқдалар. К. Вакилова, М. Муродбекова ўртоқлар бошчилигидаги бригадалар топшириқни муттасил ортиғи билан адо этишмоқда. Улар қўлидан чиққан маҳсулотнинг ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинаётир. Ишчилардан М. Талабоева, М. Асқарова, С. Усмонова ўртоқлар ҳам меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлишаяпти. Доим тез ва соз ишлашаяпти.

Корхонамиз коллективи келажак разведкачиси деган юксак номни олиш учун курашга қўшилган. Ҳаммамиз унга тезроқ эришиш учун бундан буён ҳам фидокорона ишлаймиз, қўлга киритаётган ютуқларимизни янада мустаҳкамлаймиз, фаолиятимиз техника-иқтисодий кўрсаткичларини муттасил оширамиз.

Г. ТОЖИБОЕВА,
Тошкент пиллакашлик фабрикаси.

КАСОД МОЛЛАР

КОРХОНА МАРКАСИНИ ҚАДРЛАНГ

Магазинларни айланганда кўнглингизга ёққан буюмингизни топсангиз хурсанд бўласиз. Лекин, дидингиздаги молнинг у ёқ-бу ёғини айлантириб кўрганда бирор ери доғ ёки чоки нотўғри уланган бўлса бирзумда феълингиз айнайди. Буюмни магазинда қолдириб индамай чиқиб кетаверасиз. Прилавкалар олдига келаётган харидорлар кўпинча 1-тикув фабрикаси цехларида тайёрланган эркаклар ва болалар кўйлакларига шундай муносабатда бўлмоқдалар. Фабрикада ишлаб чиқарилаётган буюмлар нима учун харидорнинг дидига ёқмаяпти?

Бу масала кўпдан бери муаммолигича қолиб келар эди. Ўзбекистон давлат стандартлар ва ўлчов асбоблари назорати республика лабораториясининг инженерлари корхонада бўлиб, мавжуд ишлаб чиқариш технологияси ва шароит билан танишдилар-да, бу муаммони ҳал этдилар. Текшириш натижасида бир қатор камчиликлар борлиги аниқланди.

Аввало фабрикада давлат стандарти (ГОСТ) билан шуғулланиш ҳеч кимнинг эсига келмаяпти. Сифатга алоқадор бўлмиш ўлчов асбоблари — сантиметр, рулетка, ёғоч метр яроқлими, яроқсизми бу билан ҳам ҳеч ким қизиқмайди. Одатда ишлаб чиқаришда жорий қилинадиган маҳсулот модели энг олдин экспериментал цехида обдон текширувдан ўтади. Мухатассислар уни ҳар томонлама синчиклаб ўрганишади. Конструктив камчиликлар дарҳол шу ернинг ўзида тўғриланади. Сўнг намунаси цехларга чиқарилади.

Буни қарангки, сўнгги пайтда бундай «майда-чуйда» операциялар билан шуғулланишни фабрика раҳбарлари ўзларига эп кўрмай қолишибди. Масъулиятсизлик натижасида тикилаётган маҳсулотларнинг кўпчилиги ташқи кўринишдан мутлақо намунага ўхшамайди. Мана, техника контроли бўлими томонидан биринчи сортга қабул қилиб олинган мактаб ёшидаги болалар кўйлаклари. 0—2067-моделдаги бу кўйлакларнинг 200 таси текширувдан ўтказилганда фақат 62 таси ёки 31 проценти биринчи сортга, 14 таси айрим жойларида доғ бўлганлиги ва сифатсиз дазмол қилинганлиги сабабли иккинчи сортга лойиқ топилди. 48 та кўйлак чокларини машина ташлаб-ташлаб тиккан. Кўйлак енгларининг бортлари конструктив чизиқлардан чиқиб кетган. Ёқа ва ёқа ости чокларини дазмоллаш сифатсиз бажарилган. Шунинг учун ҳам улар қайта тузатишга юборилди.

Сўнг 0—2202-моделдаги эркаклар кўйлагидан 200 таси текширувдан ўтказилди. Улар ҳам техника контроли бўлими томонидан биринчи сортга қабул қилиб олинган. Хўш, қайта текширув нималарни кўрсатди? Натижа шу бўлдики, 200 та кўйлакнинг 23 таси биринчи сортга арзийди, тўрттасининг петлиси белгиланган чизиқдан юқори ёки паст очилганлиги, чокнинг йўғонлашганлиги ва ёқа чоклари ташлаб тикилганлиги сабабли иккинчи сортга қабул қилинди. 19 та кўйлакнинг ён ва ўмиздаги чокининг бўш, ўтказиб-ўтказиб тикилганлиги учун қайта тузатишга қолдирилди. Энди яна қўшимча ишчи кучи, бир неча ғалтак ип брак маҳсулотни қайта тузатишга сарфланади. Бу яна юзлаб сўм маблағ ҳавога учирилди, деган гап!

Текширувда яна кўпгина камчиликлар аниқланди. Тикилган кўйлак чокига қўнган кир ва чангнинг тозаланмаганлиги, кўйлакларнинг ёмон дазмолланганлиги, эҳтиёт-шарт учун бир парчагина кўйлак материали ва қўшимча бир-иккита тугмадан қадалмаганлиги ҳам технологик интизомга хилофдир.

Ҳозир харидорлар талаби ўтган йиллардагига қараганда юз чандон ошган. Улар ўнни танлаб бирини олишга одатланишган. Шундай экан, харидор дидига мос маҳсулотлар ишлаб чиқариш масалалар масаласи бўлмоғи лозим. Фабрика раҳбарлари бундан кейин план орқасидан қувишга чек қўйишлари керак. Маҳсулотлар замон талаби даражасида бўлсин.

Ж. ПИРМУҲАМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Фароғат Алишерова Тошкент пиллакашлик фабрикасининг пешқадам ишчиларидан. У кўп йиллардан бери корхона шуҳратига шуҳрат қўшиб келаяпти. Тайёрлаётган маҳсулотлари аъло сортларга лойиқдир.

Суратда: илғор автоматчи Ф. Алишерова.

Л. Глауберзон фотоси

СОЦИАЛИСТИК ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ КИШИЛАРИ

ЖАМОАТЧИ ОТАХОН

Эшик очилиб, тўладан келган нуроний мўйсафид ичкарига кирди. Посёлка Советининг раиси Ориф Усмонов ўрнидан туриб, у билан сўрашди.

— Келинг, отахон, яна бирор хизмат борми бизга?

Чол раис рўбарўсидаги стуллардан бирига ўтирдида, вазминлик билан гап бошлади.

— Ҳа, ўғлим, зарур иш билан келдим. Болалар касалхонасига борадиган йўл ўнқир-чўнқир бўлиб кетган. Устига-устак кўприк ҳам бузилиб ётибди. Машинага ҳам, йўловчиларга ҳам қийин бўлди. Кўпчилик бўлиб шу йўлни тузатмасак бўлмайди. Маслаҳат сўраб келдим.

Посёлка Советининг раиси Ориф Усмонов Йўлдош отанинг сўзларини охиригача тинглаб, кейин мулойимлик билан жавоб қилди:

— Отахон, айни муддао, раҳмат Сизга. Буни қаранг-а, йўлни текислаш ва кўприкни тузатиш ҳақидаги масалани куни кеча Совет йиғилишида кўриб чиққан эдик. Масала ҳал бўлди: ремонт учун ишчи кучи ажратилди. Эртадан бошлаб улар ремонтга киришишади. Кўнглингиз тўқ бўлсин.

Бу гапдан Йўлдош отанинг чеҳраси ёришгандай бўлди:

— Раҳмат, ука, гап деган бундоқ бўпти. Мен ҳам посёлкамиз обод бўлсин, йўлимиз равон бўлсин дейман-да...

Пискентликлар Йўлдош отани жамоатчи-жонкуяр сифатида ҳурмат қилишади. Чунки ота кўпчилик манфаати учун бир ишга қўл урдими, бошлаган ишини ниҳоясига етказмай қўймайди.

Гулистон номли маҳалла меҳнаткашлари кўпдан бери ариқ сувидан истеъмол қилиб келишар эди. Маҳалла активининг навбатдаги йиғилишида Йўлдош ота водопровод қуриш масаласини ўртага ташлади. Кўпчилик бу таклифни қўллаб-қувватлади, баъзилар эса, «ҳолва деган билан оғиз чучирмишми, жамоат йўли билан пулни ҳам йиғармиз, лекин трубаларни қаердан оламиз, бунинг устига маҳаллада мутахассислар бўлмаса» дейишди.

— Сизлар шу фикрни қўллаб-қувватласангиз бас, — деди Йўлдош ота аҳолига мурожаат қилиб, — буёғини менга қўйиб берасизлар...

Шундан кейин, Йўлдош ота енг шимариб ишга тушди. Отанинг ташаббуси билан посёлка Советининг навбатдаги йиғилишида ана шу масала муҳокама қилинди. Кўп ўтмай Гулистон маҳалласида водопровод ўтказиш ишлари бошлаб юборилди. Аҳоли ҳам қараб турмади. Ёшу қари бир ёқадан бош чиқариб, зовур қазиш, трубалар ёткизишда сув хўжалиги ходимларига яқиндан ёрдам беришди.

Биз жамоатчи Йўлдош отанинг биргина ташаббуси ҳақида ҳикоя қилдик. Аслида у посёлка территориясини ободонлаштириш ишларида ҳам, аҳолининг тўй-ҳашамларида ҳам тинч турмайди...

— Бу ишларга мени биров даъват этаётгани йўқ, — дейди Йўлдош ота Бекмуродов, — давлатдан пенсия олиб турибман. Уй-рўзғордан кам-кўстлик жойим ҳам йўқ. Аммо, уйда қўл қовуштириб ўтиролмайман...

Йўлдош ота Бекмуродовнинг эл-юрт ва жамоатчилик ишида кўп йиллар ҳормай-толмай хизмат қилишига ишончимиз комил.

И. ЮСУПОВ,
Бўка район, Пискент посёлкаси.

ЯНГИ ТОШКЕНТ БУНЁД ЭТАМИЗ

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАМИЗ

Табиий офат гўзал пойтахтимиз ҳуснига чанг солди. Унга анча путур етказди. Жуда кўп уй-жойларни шикастлантирди. Ўн минглаб ҳамшаҳарларимиз бошпанасиз қолишди. Лекин, зилзила кишиларимизнинг қаддини бука олмади, унинг олдида эсанкираб қолмадик. Балки унга қарши умумхалқ кураши бошладик.

Ана шу курашда барча тошкентликлар қатори коллективимиз ҳам актив иштирок этмоқда. Биз эски сомон лойли уй-жойлар ўрнига янги, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида мустаҳкам, гўзал ва кўркам бинолар қураяпмиз. Ер қимирлаши натижасида бошпанасиз қолган оилаларни тезроқ уй билан таъминлаш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаяпмиз. Ички резервларни ишга солмоқдамиз. Бинокорлар ўртасида социалистик мусобақа ва унинг олий формаси бўлган коммунистик меҳнат тантанаси учун курашни авж олдиряпмиз. Қурувчиларимиз иложи борича кўпроқ уйлар, маданий-маиший муассасалар қуриш мақсадида меҳнат қилмоқда. Шуниси қувончлики, ҳамма виждонан ишлаяпти. Дангасалар, ишёқмаслар, йўқ орамизда. уларнинг бўлишига йўл қўймаяпмиз. Ҳамма худди бир оиланинг аъзоларидек, аҳил ва иноқ оға-ини, опа-сингиллардек ишлаяпти.

Коллективимиз янги шароитларни ҳисобга олиб меҳнатни қайта ташкил этди. Қурувчилар икки сменада ишлашяпти. Ҳар бир смена вақти ҳам анча кўпайди. Ҳар куни ишдан бир-икки соат кеч чиқилмоқда. Бинокорларнинг вазифасига нисбатан масъулияти ҳам оширилди. Айни вақтда тез ва сифатли ишлаган кишилар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантирилаяпти. Кўчма Қизил байроқлар, вимпеллар ташкил этилди.

Коллективимизнинг фидокорона меҳнати яхши самаралар бермоқда. Ишимиз натижаси тобора баракали бўляпти. Шу йилнинг етти ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини анча ортиғи билан адо этдик. Айниқса уй, жой қурилишида катта силжиш бўлди. Бунинг сабаби уйларнинг жадал усулда қурилаётганидадир. Фақатгина шу йилнинг иккинчи кварталида пландаги 1257 квадрат метр ўрнига 5171 квадрат метр турар-жой фойдаланишга топширилди. Бу топшириқдагига қараганда тўрт баравардан зиёд кўпдир. Июль, август ойларидаги меҳнатимиз меваси ҳам чакки бўлмади. Топшириқлар анча ортиғи билан адо этилди. Қўшимча жуда кўп уйлар фойдаланишга топширилди.

Бизнинг комплекс бригада аъзолари ҳам бошқарма коллективи эришаётган муваффақиятларга ҳисса қўшмоқда. Бригадада меҳнатнинг пухта ташкил этилиши, бинокорларнинг унумли ишлаши учун барча шароитларнинг яратиб берилганлиги, қурилиш материалларига танқислик сезилмаётганлиги ишимиз салмоғини оширмоқда. Смена топшириқлари доим 140—150 процентга етказиб бажарилаяпти. Тез ишлаш билан бирга сифатли меҳнат қилмоқдамиз.

Бригадамизда 32 киши бор. Коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаяпмиз. Бу юксак номга эришиш учун бир ёқадан бош чиқариб ишлаяпмиз. Бригадамиз аъзоларининг деярли ҳаммаси бир неча касбни пухта эгаллаган. Ғишт терувчи зарур бўлиб қолганда дурадгорлик қилаверади, монтажчиликнинг ҳам уддасидан чиқади. Бетон қуйиш ҳаммамизнинг қўлимиздан келади. Шу туфайли ҳам иш вақтида бекор туриб қолиш ҳоллари деярли бўлмайди. бизда қайси юмушни олдинроқ қилиш керак бўлса, ҳаммамиз шунга ёпишамиз. Айрим бинокорлар келмай қолган тақдирда уларнинг вазифасини ҳам бажариб кетаверамиз.

Бинокорларимиз меҳнатдагина эмас, юриш-туришда, билим асосларини эгаллашда ҳам намуна бўлмоқдалар. Кўпчилик ишчи ёшлар мактаблари, махсус ўрта ўқув юртларида ўқимоқдалар. Масалан, Исроил Абдуллаев Тошкент қурилиш техникумининг 3-курси студенти ҳисобланади. Қобил Соатов ва Раҳим Ҳамидовлар шу техникумнинг кечки бўлимига ўқишга киришди. Кечки ишчи-ёшлар мактабларида эса бир неча қурувчи таълим олмоқда.

Йил бошидан бери 36 ва 18 квартирали уй, битта мактаб биноси, Шредер номли илмий-текшириш институтининг бош корпусини қуришга ҳисса қўшдик. Ҳозирги вақтда эса Шредер номли турар-жой массивида олиб борилаётган қурилиш ишларида фаол қатнашяпмиз. Август ойида 6 квартирали уйни битказиб, пардозлаш юзасидан олган мажбуриятимизни шараф билан бажардик. Йил охиригача эса яна 140 ўринли болалар боғчасини қурамиз.

Йил бошидан бери эса ҳар бирида 6 та квартира бўлган 9 та уй бошпанасиз қолган оилаларга топширилди.

Коллективимиз бундан буён ҳам жадал ва сифатли ишлашга ҳаракат қилади. Бу Тошкентни қайта тиклашда иштирок этаётган ҳар бир бинокорнинг шарафли ва муқаддас бурчидир.

Х. ОРИПОВ,
159-қурилиш тресги 22-бошқармасининг комплекс бригада бошлиғи.

Ш. ШОМАҲМУДОВ МУРОЖААТИГА ЖАВОБАН

КЎНГИЛ КЕНГ БЎЛСА...

Шоаҳмад ота Шомаҳмудовнинг ҳамшаҳарларимизга қарата қилган мурожаати кўпчилик қатори Тошкент каноп фабрикаси ишчиларининг ҳам қалбидан чуқур жой олди. Бунга жавобан улар зилзила оқибатида бошпанасиз қолган қариндош-уруғлари, ҳамкасблари оилаларни ўз бағирларига олмоқдалар.

Ана шундай олижаноб фазилат эгаси бўлган йигирувчилар корхонада анчагина бор. Улар уйларининг айрим хоналарини бошпанасиз қолган оилаларга бўшатиб беришмоқда. Бу билан совет кишиларига хос ажойиб хислатлар — иноқлик ва аҳиллик, дўстлик ва ҳамкорлик ҳамдардликни яна бир бор намойиш қилмоқдалар. Фабрика кадрлар бўлимининг мудири ўртоқ А. Ткачева ҳам ўз уйидан бир оилага бошпана берди. Диспетчер ўртоқ Т. Маринина икки хонали квартирада турар эди. Вақти келганда у ҳам торлик қиларди. Оиласида анчагина киши бор-да. Лекин у уйим тор деб қараб ўтирмади. Шу корхона ишчиси ўртоқ Н. Никитина оиласига хоналарнинг бирини бўшатиб берди. Слесарь А. Бабиков ҳам бу хайрли ишдан четда қолмади. У бутун бир оилани ўз уйига киритди.

Фабриканинг жуда кўп ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари Тошкентга ёрдам фондига иш ҳақининг бир-икки кунлигини беришди. Йигирувчи, пенсионер Мария Григорьевна Тигане жуда катта ҳиммат кўрсатди. У Тошкент фондига бир йўла 30 сўм берди.

А. ПАШКОВА.

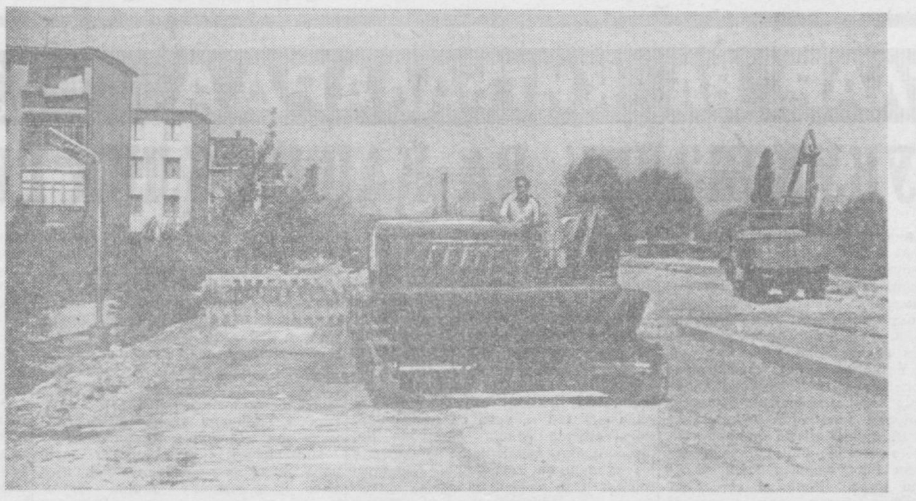

Тошкент халқа йўли қурилиши ниҳоясига етиб қолди. Суратда: шағал ётқизилган йўллар текисланаётир.
Х. Ҳайитмуҳамедов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ЎЛДА-ЖЎЛДА

Табиатнинг совуқ ҳазили Куйбишев районига ҳам анча зарар келтирди. Жуда кўп уйлар яшаш учун хавфли бўлиб қолди. Шунинг учун уларнинг айримлари бузиб ташланди, эпақага келадиганларни ремонт қилиш режалари тузилди. Шунга мувофиқ район уй-жой бошқармасига қарашли 5700 уйни капитал ремонт қилиш мўлжалланди.

Ремонт ишлари яхши бормоқда. Суръат тез бўляпти. Айниқса, пойтахтимизни қайта тиклашда иштирок этиш учун бошқа шаҳар ва районлардан келган ҳашарчилар жонбозлик кўрсатмоқдалар. 40 ва 42-қурилиш бошқармалари коллективларининг фидокорона меҳнати мақтовга лойиқдир. Уларнинг кучи билан қисқа муддатда 3 мингга яқин уй тўла ремонтдан чиқарилди. Қолган уйларни тиклаш ишлари қизғин олиб борилаяпти.

Лекин ана шундай қувончли воқеалар қатори кишини ранжитадиган ишлар ҳам бўлаяпти. Айрим ташкилотлар зиммаларига юклатилган вазифани тўла бажармаяптилар. Ишни охирига етказмасдан ўлда-жўлда қолдиришмоқда. Куйбишев район ремонт-қурилиш конторасн ремонт ишларини жуда ҳам қониқарсиз олиб бораяпти.

Масалан, Якуб Колас кўчасидаги 7-уй тўла ремонтдан чиқарилмасдан иш тўхтатиб қўйилди. Тўғри, деворлари, эшик-ромлари қўлдан чиқарилди. Лекин томи ремонт қилингани йўқ. Жуковский кўчасининг 1-проездидаги 3, 5, 15-уйларда ҳам ремонт ишлари чала-чулпа қилинди. Бу уйларнинг томларидаги тунукалар ремонт қилинмади. Ваҳоланки, уларнинг кўпчилиги яроқсиз ҳолга келган, алмаштиришни талаб қилади. Айни вақтда печкалар, уларнинг дудбўронларига ҳам қўл урилмаяпти. Аслида печкаларнинг кўпчилиги ремонт талаб бўлиб қолган. Контора бошлиғи ўртоқ Давидянц бир неча бор қилинган танбеҳларни инобатга олмаяпти. Асоссиз сабабларни баҳона қилиб кўрсатишга ҳаракат қилмоқда. Бундай кайфият билан ремонт ишлари суръатини ошириш ва сифатини яхшилаш мумкин эмас, ўртоқ Давидянц уй-жой ремонти сингари муҳим ишга муносабатини ўзгартириши, унинг ўлда-жўлда бўлмаслиги учун зарур чораларни кўриши зарур.

П. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Куйбишев районидаги 14-уй жой эксплуатацияси конторасининг бошлиғи.

ПЕДАГОГИК МАҲОРАТНИ ОШИРАЙЛИК

Партия ва ҳукуматимиз ёш бўғиннинг ўқиши ва тарбиясига ҳамиша катта эътибор бериб келмоқда. Халқ маорифи олдига ўқувчиларни чуқур ва мустаҳкам билимлар билан қуроллантириш, педагогика фани ютуқларини, новатор ўқитувчилар ҳамда пешқадам педагогик коллективларнинг илғор иш тажрибаларини ўрганиш ва уларни ўқув-тарбия практикасига дадил татбиқ қилишдек ғоят масъулиятли вазифалар қўйилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Умумий таълим мактаблари ишини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори халқ маорифи ишларини ҳозирги талаблар даражасига кўтаришда, янги ўқув йилини пухта тайёргарлик билан кутиб олишда муҳим роль ўйнади.

Институтимиздаги 13 фан кабинети пойтахт ўқитувчиларига муттасил методик ёрдам кўрсатиб келмоқда. Тил-адабиёт, тарих-география, химия-биология, меҳнат, чет тиллар каби кабинет мудирлари ва методистлари томонидан амалга оширилган тадбирлар айниқса диққатга сазовор. Институтда 30 га яқин тажрибали методист ва кабинет мудирлари ишлаб турибди.

Ўқитувчиларнинг педагогик маҳоратларини такомиллаштириш олдимизда турган муҳим вазифадир. Шу йилнинг ўзида институтда ташкил этилган узоқ муддатли семинарларда 1425 киши ўз малакасини оширди. 1000 дан ортиқ ўқитувчини эса, шу йил август ойидан бошлаб семинарларга чақириш қатъий планлаштириб қўйилди.

Шуни эътироф этиш кераки, ўқув йилида семинар машғулотларига йирик мутахассис олимлар, тажрибали ўқитувчиларни жалб этишга, лекция ва амалий машғулотларни юксак савияда ўтказишга алоҳида аҳамият берилди. Айниқса, Тошкент Давлат педагогика институти, Тошкент Давлат университети ва республика Педагогика фанлари илмий-текшириш институти ходимлари билан боғланган ҳамкорлик ўз самарасини кўрсатди.

Назарий машғулотларга нисбатан практик машғулотларга кўпроқ вақт ажратиш яхши натижа беради. Шу сабабли бундан буён, айниқса физика, химия каби фан ўқитувчилари семинарлари учун ажратилган соатлардан кўпроқ практик машғулотлар ўтказиш учун фойдаланилади. Ҳозирда мавжуд имкониятлардан фойдаланиб, бутун куч ва билимимизни ўқитувчилар малакасини оширишга қаратмоқдамиз. Бунда институтимизнинг фан кабинетлари ҳузуридаги илмий-методика советларининг роли катта. Илғор ўқитувчилар, тажрибали мактаб директори, илмий бўлим мудирлари, методистлардан 100 дан ортиқ киши илмий-методика советининг аъзоларидир. Штатсиз методистлар шу йилнинг ўзида 1600 соат дарс тингладилар. Улар ҳозир мактабларда таълим-тарбия сифатини оширишда ўзларининг баракали ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Мактаб таълимини қайта қуриш билан боғлиқ бўлган вазифаларни амалга оширишда қўл меҳнати, уй-рўзғор ишлари ,ишлаб чиқариш таълими, куни узайтирилган группа ва мактаблар тажрибасини ўрганиш катта аҳамиятга эга. Ўқув йили давомида ўқитувчиларнинг илғор тажрибаларини ўрганиш ва педагогик маҳоратларини такомиллаштириш мақсадида методистларнинг ўзлари 1000 соатдан кўпроқ дарс тингладилар.

Илғор тажрибаларни ўрганишда, айниқса, Октябрь район педагогика кабинети (мудири М. Сайдаҳмедов) кўп иш қилди. Кабинетда ҳар бир фан бўйича ойлик педагогик журнал ташкил этилган. Илғор ўқитувчи, мактаб раҳбарларининг яхши тажрибалари педагогик журналда кенг ёритиб борилади.

Район педагогика кабинети бир қатор мактабларда фан ўқитувчилари, директор ва илмий бўлим мудирларининг кундалик семинарларини ўтказди. Районда «таълим сифатини такомиллаштириш икки йилликсиз ишлашнинг асосидир» деган темада илмий-методик конференция ҳам бўлиб ўтди. Бу тадбирлар район мактабларида таълим-тарбия сифатини кўтаришга ёрдам бермоқда.

Маълумки, тажрибаларни оммалаштиришда «Педагогик ўқишлар» ўтказиб туриш ҳам муҳим аҳамиятга эга. Чунки, бунда педагогик ишнинг маълум бир соҳаси бўйича катта тажриба орттирган ўқитувчи ёки мактаб раҳбари ўзининг бой тажрибасини кенг равишда баён қилади. Ўтказилган шаҳар «Педагогик ўқишлар»ида 50 дан ортиқ доклад тингланди. Булардан 32 таси республика «Педагогик ўқишлари»га тавсия этилди.

Шаҳримизда таълим-тарбия соҳасидаги ишлари билан намуна бўлаётган таянч мактаблар сони йил сайин кўпаймоқда. 24, 119, 32, 146, 125, 47, 71-каби мактаблар таянч-намуна мактаблардир. Шу мактаблар педагогик коллективлари билан ҳамкорликда уларнинг иш тажрибалари кенг ўрганилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг VIII сессиясида халқ маорифи масалалари кенг муҳокама қилинди ҳамда галдаги вазифалар белгилаб олинди. Ҳақиқатан ҳам ёш авлодга таълим-тарбия бериш соҳасида ҳали кўп иш қилишимиз лозим. Институтимиз коллективи олдида ҳам муҳим вазифалар турибди. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг халқ маорифи тўғрисидаги қарори ҳамда Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида қабул қилинган қарорни амалга ошириш учун курашамиз.

Қ. ИЛЕСОВ,
Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг директори.

БИНОКОР СТУДЕНТЛАР

Тошкент политехника институтининг механика факультети биноси зилзиладан анчагина зарар кўрган эди. Аудиториялар деворлари ёрилиб кетди, сувоқлари кўчиб тушди. Уни зудлик билан ремонт қилмай туриб янги ўқув йилини бошлаш амри-маҳол бўлиб қолди. Бу корпус ремонтини бажариш учун ёрдамга институтнинг қурилиш факультети студентлари келишди. Дарҳол, 29 кишидан иборат махсус бригада тузилди.

Студентлар ғайрат қилишиб ремонт ишларини қисқа муддатда тамомлашди. М. Мелиқулов, А. Шаҳанов, З. Мамажонов, Ф. Ёқубова каби қалби олов ёшлар аудиторияларда олган билимларини практикада кўрсатдилар. Ремонтнинг бошидан охиригача ҳеч қийналмай ўзлари бажаришди. Мана, энди механика факультети биноси фойдаланишга шай. Янги ўқув йилини студентлар шу бино аудиторияларида бошладилар. Дастлабки машғулотлар муваффақиятли ўтди. Механика факультети студентлари қурилиш факультети студентларининг бу ҳимматидан ғоятда хурсанд бўлмоқдалар.

А. ҲАСАНОВ.

МУҲИМ ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ

АДАБИЁТШУНОС М. Қўшжоновнинг ижодий меҳнат ва изланишлари самарасида рўёбга чиққан «Ойбек маҳорати» монографияси ҳақида фикр юритамиз.[1]

«...етук шоир, фикри теран олим, моҳир таржимон» Ойбек ижоди мисолида биз ўзбек совет адабиётининг қирқ йиллик тадрижий тараққиёт йўлини кўрамиз». Дарвоқе, монография муаллифи Ҳаққоний таъкидлаганидек, хорижий дўст ва душманларимизнинг ўзбек халқини, унинг маданиятини тан олиши ва танишида Ойбекнинг қўшган ҳиссаси бениҳоя каттадир.

Монография муаллифи ана шу улкан адибнинг қаҳрамон ва характер яратишдаги юксак маҳоратини чуқур таҳлил этиш орқали адабиётшунослигимиздаги бир қатор муҳим ва актуал проблемаларни объектив тарзда муваффақиятли ҳал этади.

Монография «Поэмадан романга», «Характернинг шаклланиши», «Буюк шахс фожиаси», «Меҳнат поэтикаси», «Нур қидирувчилар», «Ўзбек жангчиси характери», «Сюжет ва характер», «Конфликт ва ҳаракат». «Ғоя ва композиция», «Метод ва маҳорат» қисмларидан иборат бўлиб, автор ягона бир мақсад — Ойбекнинг юксак бадиий маҳоратини таҳлил этишни кўзда тутади ва адибнинг барча прозаик асарларини синчиклаб тадқиқ этишда муҳим кузатиш предмети бўлган асар қаҳрамонларининг характери ва уларнинг тасвири масаласига асосий эътиборни қаратади.

Монографиянинг юксак илмий-назарий қимматини белгилайдиган хилма-хил омиллар мавжуд. Улардан бири адабиётшунослигимизда ҳанузгача бартараф этилмаган бир қатор проблематик масалаларнинг илмий асосда тўғри ҳал этилишидир.

Биринчи муҳим масала сифатида контраст приёми ва ундан фойдаланиш санъати ҳақида айтилган фикрларни кўрсатиш мумкин. Муаллиф, контраст, асосан, бирор ҳолатнинг жиддийлигини билдириш учун ёки тасвирланаётган салбий шахсларнинг маълум бир хусусиятини кучлироқ бўрттириб кўрсатиш учун ишлатилади, деб тўғри баҳолайди ва буни Ойбек асарларидан конкрет мисоллар келтириб асослайди.

Характернинг шаклланиши билан боғлиқ бўлган масалалар юзасидан автор юритган фикрлар, айниқса, қимматлидир. Бу масалада автор Ойбек ижодини тадқиқ этган. И. Виленский, М. Константинова, Ҳ. Ёқубов сингари адабиётшуносларнинг фикр-мулоҳазаларини таҳлил этиб, ўз нуқтаи-назарини илмий жиҳатдан тўғри асослайди.

«Буюк шахс фожиаси» қисмини монографиянинг юксак қимматини белгиловчи илмий кузатишлар синтези деса бўлади. Муалиф айтганидек, ўзбек адабиётида тарихий романнинг туғилиши ва ривожланиши бевосита Ойбек номи билан боғлиқ. (Бу фикрни бундан 20 йил муқаддам Н. Тихонов алоҳида таъкидлаб ўтган эди). Маълумки, «Навоий» романи майдонга чиқиши билан бу ажойиб асар ҳақида хилма-хил фикрлар айтилди, қанчадан-қанча тақризлар ёзилди. Қўшжоновнинг бу ўриндаги катта ва таҳсинга сазовор хизмати шунда бўлдики, у «Навоий» романи ҳақида юритилган бир ёқлама, чалкаш, нотўғри фикрларга узил-кесил хотима берди. Асар ҳақида тўғри илмий мулоҳаза юритиб, Ҳ. Ёқубов, С. И. Лиходзиевский сингари адабиётшуносларнинг қарашларидаги бир ёқламаликни тўғри кўрсатиб берди. Энг муҳими, муаллиф у ёки бу ёзувчи ижодига беғараз ёндошиш, масалани объектив тарзда ҳал этиш, ғаразгўйлик нуқтаий назари бизнинг адабий танқидчилигимизга ёт бир нарса эканлигини алоҳида таъкидлаб, шахсга сиғинишнинг авжга чиққан пайтларида «Навоий» романини асоссиз равишда қоралаб, айбнома эълон қилган... Б. Файзиев мулоҳазаларининг асоссизлигини исбот этди. «Агар Б. Файзиев ва бошқа баъзи танқидчилар Навоийни аввало феодал сифатида кўришни хоҳласалар, халқ, барча китобхон Навоий сиймосида биринчи навбатда улуғ шоир, буюк мутафаккир ва жамоат арбобини кўришни истайди. Худди ана шу томонлар, — дейди муаллиф, — Навоий шахсининг асосий жиҳатларидир».

Яна шуни ҳам алоҳида таъкидлаш кераки, Қўшжонов «Навоий» романидаги баъзи нуқсонларни хас-пўшламайди, балки уни Уйғун ва И. Султоновнинг «Алишер Навоий» тарихий драмалари билан таққослаб, Навоий характерини яратиш борасида романда йўл қўйилган камчилик билан пьесадаги ютуқни равшан кўрсатади. Чунончи:

«Уйғун билан И. Султоновнинг «Алишер Навоий» пьесаси...да Навоийнинг ижтимоий-сиёсий фаолияти пароканда — қуруқ фактлар тизмасидан иборат эмас, балки жуда катта воқеаларни биргина — шоирнинг мамлакат ерларини суғориш ишидаги фаолиятини кўрсатиш орқали ишонарли қилиб очиб берилади».

Ҳусайн Бойқаро замонасидаги меҳнаткаш халқнинг оғир-машаққатли ҳаётини етарли даражада муваффақиятли ёритиб берилмаслиги, бундай эпизодларнинг асосий қаҳрамон Навоий образини яратишга керакли даражада хизмат қилмаганлиги ва ниҳоят, халқ ҳаётидан олинган эпизодларнинг қаҳрамон характери ривожига боғлиқ бўлмаган ҳолда тасвирланганлиги каби нуқсонлар баъзи танқидчиларнинг «Ойбек феодал ўтмишни идеаллаштирган» деб бонг уришларига ва ҳатто уни «миллатчи ёзувчи» деб аташгача бориб етишларига сабаб бўлди. Китоб муаллифи «Навоий» романини илмий асосда чуқур ва атрофлича таҳлил этар экан, марксистик позицияда туриб, масалани объектив тарзда тўғри ҳал этди ва барча бир ёқлама қарашларга хотима берди.

ТАҚРИЗ

«Меҳнат поэтикаси»да Қўшжонов «Олтин водийдан шабадалар» романида замондошларимиз образини яратиш проблемаси устида фикр юритади. Муаллиф бу бобда улкан адиб ижодига бир қадар танқидий муносабатда бўлиб, романнинг асосий етакчи қаҳрамонлари (масалан, Ўктам)нинг»... ҳаракатлари ҳаётбахш таъсир қилувчи кучдан маҳрум. У фақат кузатувчи характерга эга бўлган ҳаракат сифатида тасвирланган»лигини далиллар билан асослайди. Яна шу нарса муҳимки, баъзи танқидчилар ижобий характердаги қарама-қаршиликларни кўришни хоҳламадилар, машъум конфликтсизлик назарияси иллатларини рўй-рост фош этган монография муаллифи «Олтин водийдан шабадалар» романидаги характерларни илмий асосда тўғри шарҳлайди. Муҳими, характер яратишда улкан адиб йўл қўйган баъзи камчиликларни ҳам хаспўшламайди. Чунончи, монография муаллифи романдаги Сайрамов асар бошида асосий образлардан бири сифатида талқин қилинган бўлса, асар охирига келиб эпизодик образга айланиб кетганини, шу йўсин «...Сайрамов образи Ойбек яратган образлар галереясида ўзининг бадиий takомиллиги билан» ажралмаслигини уқтиради ва «Ойбекнинг ижоди бу билан характерли эмас. Бу романдаги муваффақиятсиз чиққан моментлар талантли ёзувчининг бутун ижодини ижобий баҳолашга таъсир қилиши мумкин эмас» деб баъзи танқидчиларнинг масалага бир ёқлама ёндошганликларини тўғри кўрсатади.

«Нур қидирувчилар» қисмида муаллиф «Ойбекнинг ёзувчи сифатидаги маҳорати, аввало унинг проблемаларни ҳал қилиши ва ҳаётий воқеалар ривожини асарнинг марказий қаҳрамонлари характерларининг динамикасини кўрсатиш билан қўшиб олиб боришида» намоён бўлишини айтади.

«Ўзбек жангчиси характери»да эса, Ойбекнинг уруш ҳақидаги тасаввури синтезлашган. «Қуёш қораймас» романида «деҳқонбоп» Бектемир образи (характери) орқали «ўзбекнинг ўзлигини охиригача англаш проблемасини ҳал қилиш»дек муҳим бадиий ғоя ёзувчи диққат-эътиборидаги асосий масала бўлганлиги чуқур ўрганилади. Монографиянинг «Сюжет ва характер», «Конфликт ва ҳаракат», «Ғоя ва композиция», «Метод ва маҳорат» қисмлари, асосан, адабиётшунослик, адабиёт назарияси масалаларига бағишланган бўлиб, бир қатор илмий-назарий масалалар Ойбек ижодини таҳлил этиш мисолида ёритилади. Бу ўринда шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш лозимки, муаллиф сюжет, конфликт, ғоя, композиция каби муҳим ва ҳамиша актуал баъзи масалалар бўйича изланиш маҳсули бўлган бақувват фикрларни айтади.

Монография муаллифи, масалан, сюжет тўғрисида Л. Тимофеев ва Н. Венгровлар бундан бир неча йиллар муқаддам айтган таърифнинг нотўғрилигини таъкидлаб, устоз М. Горькийнинг сюжет ҳақидаги қимматли фикрларига суянган ҳолда «...сюжет характернинг тарихи ва ташкил топа бориши эканини ҳисобга олган ҳолда, умуман бадиий асарларнинг сюжети турли-туман бўлиши мумкин»лигини уқтиради. Ва бинобарин, бирор ёзувчи асарларининг сюжет тузилиши ҳақида фикр юритганда асарда характерлар яратиш ва уларни очиб беришда сюжет имкониятларидан ёзувчи қандай фойдаланганлиги ҳақида кенгроқ тўхташ кераклигини Ойбек ижоди мисолида кўрсатади.

Умуман катта ҳажм ва тиражда нашр этилган «Ойбек маҳорати» монографиясининг фазилатлари ҳақида илиқ ва самимий фикрларни айтиш учун кўпгина асосларга эгамиз. Шунинг билан бирга китобнинг умумий юксак қимматига қисман бўлса ҳам салбий таъсир этган баъзи нуқсонлар ҳам йўқ эмас.

Чунончи, баъзи масалаларни ёритишда қайтариқ фикрлар тез-тез учраб туради. Бу ҳол айниқса, «Қутлуғ қон» романи ҳақида юритилган фикрларда кўзга ташланади.

Иккинчидан, китобнинг 16, 18, 28, 70, 78, 104, 145, 216; 325-бетларида имло хатоларига, автор стилида эса баъзан ноаниқликка йўл қўйилган. Масалан «Бу зиддиятлар Йўлчи ва Гулнор, шунингдек, Ёрмат учун ҳам оғир ситуацияларни яратди ва ўзининг ўткир қиррали томони билан Йўлчига, қолаберса, бошқа қаҳрамонларга йўнатилди» (257-бет) — жумласидан бирор конкрет фикр англашилмайди.

Қўшжонов нутқига хос хусусиятлардан бири шуки, у «энди» сўзини кўп қўллашни жуда севади. Лекин, баъзан бу сўзни меъёридан ортиқ ишлатиб, фикрнинг суюлишига ҳам йўл қўяди. Чунончи, 296, 297-бетларда кичик бир масала теварагида фикр юритганда етти жойда «энди» сўзини ўринсиз қўллайди.

Лекин мавжуд баъзи камчиликлар монографиянинг ўзбек адабиётшунослиги фондига қўшилган қимматли манба сифатидаги юксак ролига асло пасайтирмайди. Бу китоб ўрта мактаб ўқитувчилари учун ҳам ғоят қадрлидир. Чунки Ойбек ижоди мактаб программа ва дарсликларидан кенг ўрин олган бўлиб, ўқитувчи Ойбек бадиий маҳорати ҳақида фикр юритганда адабиётшунос Қўшжонов қаламига мансуб бўлган мазкур монографиядан катта баҳраманд бўлиши шубҳасиздир.

У. САЛОҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг илмий корреспонденти.

1 Матёқуб Қўшжонов. «Ойбек маҳорати», «Тошкент» бадиий адабиёт нашриёти, 1965 йил.

БОЛГАРИЯ СИЗГА МУНТАЗИР

Сўнгги беш йил ичида совет меҳнаткашларидан 200 минг киши ўз отпускасини серқуёш Болгарияда ўтказди. Болгария туристларни ўзига тортувчи энг севимли мамлакатлардан бирига айланиб бормоқда.

Халқ ҳокимияти йиллари мобайнида Болгария Халқ Республикасида Қора денгиз соҳилида жаҳонга машҳур бўлган Варна, Олтин қумлоқ, Серқуёш соҳил курортлари барпо этилди. Қишки саёҳат ҳаваскорлари тоғдаги Боровец курортига келмоқдалар. София, Пловдив, Плевен, Тирново ва Болгариянинг бошқа шаҳарлари бўйлаб сайр қилиш мароқлидир. Бу шаҳарларда кўп асрли Юнон, Рим ва Болгар маданиятларининг обидалари жуда кўп.

Ўтган йилнинг ўзида Болгарияга бир миллиондан кўпроқ турист келиб кетди. Бу — 1962 йилдагига нисбатан уч баравардан кўпдир.

29 августда М. Горький номли Марказий маданият ва истироҳат паркида очилган «Болгариянинг диққатга сазовор туристик жойлари» фотовиставкаси ана шулар ҳақида ҳикоя қилади. Виставкани очиш маросимида пойтахт жамоатчилиги, Болгария элчихонасининг вакиллари, журналистлар ҳозир бўлишди. (ТАСС).

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Орджоникидзе районидаги 13-«Бўстонлиқ» совхозининг азамат боғбонлари бешйилликнинг тўнгич йилида дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. Улар мева сотиш йиллик топшириғини ортиғи билан адо этдилар. Шаҳарлик биродарларимизга 165 тонна ширин-шакар ноз-неъмат етказиб бердилар.

— Шу кунларда совхозимиз боғбонлари, — дейди совхоз директори Мария Пугачёва, — пишиб етилган мева ҳосилларини нес-нобуд қилмай йиғиб олиб, мажбурият ҳисобига давлатга мева етказиб беряптилар.

И. РУСТАМОВ.

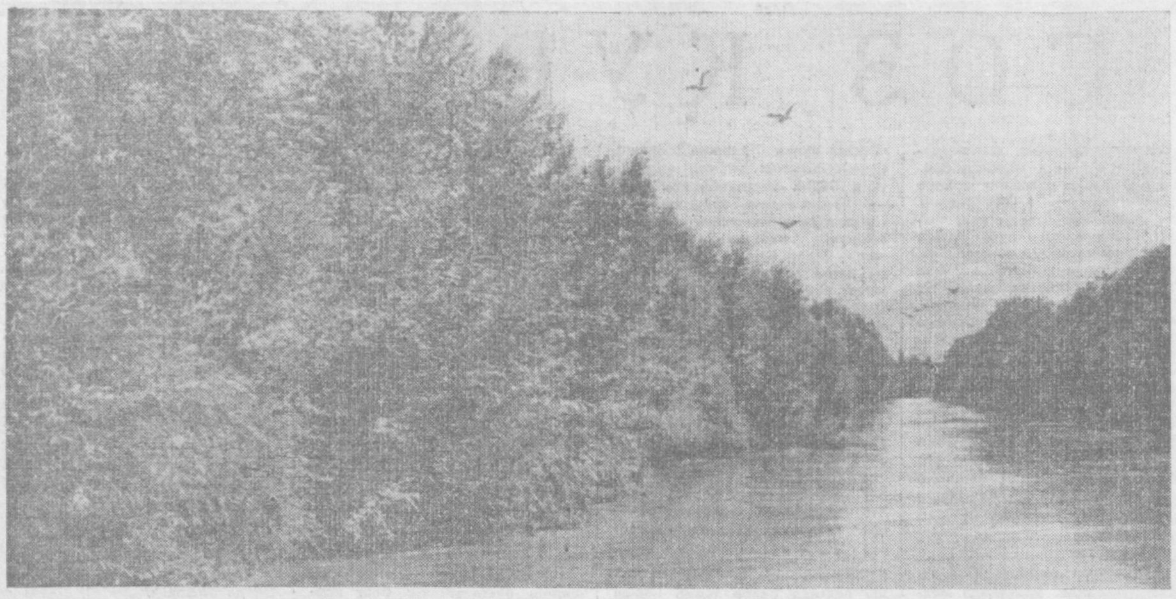

БУЗСУВ... М. Нуриддинов фотоэтюди.

МОҲИР САНЪАТКОР ҲАҚИДА ФИЛЬМ

— Диққат, диққат! Ассистент ва ёрдамчи ўртоқлар! Артистларнинг костюм ва гримларини текшириб чиқинглар. Натюрморт, реквизитлар ёрдан кўтарилмасин. Камера, свет, декорация тайёрми?

— Ҳамма нарса жой-жойида.

— Диққат, бошладик, Мото-о-ор...

Тошкент телевидение студиясининг павильонлари кишилар билан гавжум. Бу ерда янги телевизион фильмнинг дастлабки кадрлари суратга олинмоқда. Ҳамза номидаги Ленин орденли Ўзбек Давлат академик драма театрининг артисти, моҳир санъаткор Сора Эшонтўраева ана шу фильмнинг қаҳрамонидир.

Сора Эшонтўраеванинг ҳаёти ва ижодий фаолиятига бағишланган фильмни яратишда санъаткор иштирок этган қатор спектакль ва фильмлардан фойдаланиш кўзда тутилади. Бу янги телевизион фильмга студия бадиий эшиттиришлар уюшмасининг бош режиссёри Маҳкам Муҳамедов раҳбарлик қилмоқда.

Э. МУСАЕВ.

ЙИҒИЛИШ ҚИЗҒИН ЎТДИ

Яқинда Чилонзор районидаги «Зарафшон» маҳалласида катта йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда СССР Олий Совети Президиумининг «Безорилик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги фармонини бажаришда жамоатчиликнинг роли ҳақида Ўзбекистон ССР Олий судининг аъзоси ўртоқ Маҳмудов доклад қилди. Докладдан сўнг музокарага чиққан маҳалла комитетининг раиси Э. Мирзааҳмедов ва бошқа ўртоқлар бу фармондан барча меҳнаткашлар, жумладан маҳалла меҳнаткашлари ниҳоятда хурсанд бўлганликларини гапириб, фармонни бажаришда маҳалла жамоатчилиги сидқидилдан актив қатнашади, деб ишонч билдиришди.

У. МУҲАМЕДОВ.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

Сомали президенти визитига доир

СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Ҳукумати Сомали Республикасининг Президенти Адан Абдулла Усмонни расмий визит билан Совет Иттифоқига ташриф этишга таклиф қилдилар. Сомали Республикасининг Президенти бу таклифни мамнуният билан қабул қилди. Binобарин, давлат визити шу йил 20 сентябрдан 27 сентябргача давом этади.

Совет—Югославия битими

БЕЛГРАД. Қора ва рангли металлургия, энергетика корхоналарини ва бошқа саноат объектларини қуриш ҳамда кенгайтиришда Югославия Социалистик Федератив Республикасига иқтисодий ва техникавий ёрдам кўрсатиш тўғрисида бу ерда СССР ҳукумати билан Югославия ҳукумати ўртасида тузилган битим имзоланди.

Ватанпарварлар зарбаси

ХАНОЙ, 31 август. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари 22 августда тамом бўлган уч кун ичида Ратьзиа вилоятида олиб борилган жангларда душманнинг 100 солдат ва офицерини сафдан чиқардилар, икки самолётини уриб туширдилар ва кўп миқдорда ҳарбий анжомларни ўлжа олдилар.

Ватанпарварлар 28 августда Бьенхоа вилоятида, Сайгондан 125 километр Шарқи-Шимолга жойлашган районда Жанубий Вьетнам қўғирчоқ қўшинларининг бир ротасини сафдан чиқардилар. Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлиги хабарига асосланиб билдиришича, Озодлик армияси жангчилари 29 августда Далат шаҳрида Америка ҳарбий хизматчиларидан олти кишини ўлдирганлар.

Агрессорлар талафот кўрмоқда

ХАНОЙ, 1 сентябрь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги «Озодлик» агентлигининг хабарига асосланиб қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари 25 августда Тхузаумот вилоятида олиб борилган жангларда Американинг 500 солдат ва офицерини сафдан чиқардилар.

Ватанпарварлар бу жангларда 14 танкни яксон қилдилар, тўрт вертолетни уриб туширдилар ва кўп миқдорда ҳарбий анжомларни ўлжа олдилар.

Аляскада ер қимирлади

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС), Анкориж шаҳри атрофида (Аляска штати) ер қимирлади. АП агентлигининг хабарида айтилишича, икки марта қаттиқ ер ости силкиниши бўлганлиги қайд қилинган. Одамларнинг қурбон бўлгани ёки вайронгарчиликлар бўлганлиги ҳақида ҳозирча ҳеч қандай маълумотлар йўқ.

Вашингтон университетининг сиэтлдаги сейсмографик станцияси берган маълумотга қараганда, зилзиланинг маркази Кордова ва Вальдес шаҳарлари атрофидадир.

Юқумли касаллик тарқалмоқда

ТОКИО, 31 август. (ТАСС). Мамлакатнинг яна бир районида — Япония пойтахти Токиода энцефалит билан оғриган кишилар рўйхатга олинди.

Шундай қилиб, мамлакатнинг 46 префектурасидан 41 тасида ана шу хатарли касаллик тарқатилганлигини қайд қилинди. Шу йилнинг ёз фаслида 581 киши энцефалитдан ўлди.

Яна бир иғвогарлик

Берлин, (ТАСС). Ғарбий Берлиндаги жиноий унсурлар Германия Демократик Республикасининг Берлиндаги давлат чегарасига қарши яна бир иғвогарлик ишлатдилар. АДН агентлигининг ахборотидан маълум бўлишича, 30 августга ўтар кечаси Ғарбий Германия иғвогарларидан бир группасининг ГДРнинг чегара иншоотларига яқинлашиб келиб, ўт очувчи қуролдан мўлжал билан ўқ уза бошлаган ва бир неча юз метрли участкада чегара чизиғидаги чироқларни ишдан чиқарган.

КУБА. Ўрилган шакарқамич темир йўл станциясига ҳар турли транспортда ташиб келтирилади. Бу ерда уни тортиб, вагонларга ортиладида сўнг қанд заводларига жўнатилади.

В. Ласкарев фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ҲУҚУҚСИЗЛИК ВА ҚАШШОҚЛИК ГИРДОБИДА

Шу йил 15 августда корейс халқи мамлакат озод бўлган куннинг 21 йиллигини нишонлади. Демократик республикада шу йиллар мобайнида жуда катта ўзгаришлар рўй берди. Аммо бир нарса ҳалигача ўзгаргани йўқ: 38-параллель бўйлаб бутун Кореяни кесиб ўтган, ҳар бир корейс ватанпарварини ғазаблантирувчи ола-була шлагбаумлар ҳамон турибди. Улар мамлакатни Шимолий ва Жанубий қисмларга бўлиб ташлаган. Шимолда жадал ривожланиб, гуллаб-яшнаётган Корея Халқ Демократик Республикаси (аҳолиси 12 миллион киши), Жанубда эса, АҚШ уринишлари билан барпо этилган қўғирчоқ давлат (аҳолиси 26 миллион киши).

АҚШ империалистлари 38-параллелнинг жанубида Корея ярим оролини босиб олиб, бу ерда шафқатсиз оккупация режимини жорий қилдилар. Улар бутун Кореяни босиб олиш ва бу мамлакатни Осиё қитъасида кейинги агрессиялари учун ўз таянч пунктларига айлантиришни мўлжаллаган эдилар. АҚШ Совет Иттифоқи, Англия ва Қўшма Штатлар ташқи ишлар министрларининг Москва кенгаши қарорларини амалга оширишни сурбетларча барбод қилди. Кенгаш қарорлари бутун Корея халқининг эркин равишда ўз хоҳишини айтиши орқали сайланадиган бутункорея демократик ҳукумати бошқарадиган мустақил Корея давлатини барпо этишни кўзда тутган эди.

Бундан 21 йил муқаддам мамлакатнинг Жануби ва Шимоли бир-бирига бутунлай қарама-қарши бўлган йўлдан кета бошлади. Натижада бири-биридан бутунлай фарқ қиладиган экономика структураси ташкил топди. Шимолда, мустақил, ривожланиб борувчи экономика, Жанубда эса чет эл монополияларига қарам бўлган қолоқ экономика юзага келди.

Шимолда 1965 йилда жон бошига 350 килограмм дон етиштирилди. Жанубий Кореяда эса бу рақам атиги 168 килограммни ташкил этди. Шунингдек, демократик республикада Жанубдагига қараганда газлама икки марта, пўлат 45 марта, цемент 30 марта, электр энергияси 13,5 мартадан кўп ишлаб чиқарилди.

Америка империалистлари оккупацияси билан ўтган 21 йил мобайнида Жанубий Кореянинг миллий саноати тўла инқироз ва турғунликка юз тутди. Оғир саноат ҳиссаси экономикада жуда аянчли аҳволга тушиб қолди. Масалан, ишлаб чиқариш ҳажмида машинасозлик ҳиссаси беш процентгача қисқарди. Мамлакатда фақат оддий асбоблар ва запас қисмлар ишлаб чиқарилмоқда. Миллий саноат мамлакат эҳтиёжининг атиги 20 процентинигина қондираётир. Тайёр маҳсулотлар ва хомашёнинг деярли ҳаммаси чет элдан келтирилаётир. Қишлоқ хўжалигидаги аҳвол ҳам бундан яхши эмас.

Пак Чжон Хи тўдасининг «ҳукумат тепасига келиши» мамлакатдаги аҳволни айниқса ёмонлаштириб юборди. 1964 йил июлида мамлакатда 1962 йилдагига қараганда икки марта кўп корхона инқирозга учради. Шу йилнинг апрель ойи охирида яна 116 та ўрта ва майда корхона ёпилиб қолди. Жанубий Корея миллий саноатининг инқирозга юз тутиши ва хонавайрон бўлаётганининг бош сабаби маблағ ва хомашёнинг етишмаётганлигида, Америка империалистлари ва қўғирчоқ ҳукуматнинг реакцион сиёсати амалга ошираётган мустамлака қуллиги товарларини чиқариб сотишга ғов бўлаётганлигидадир.

Хомашёнинг етишмаслиги Жанубий Корея миллий саноати учун доимий бир касалга айланиб қолган. Бу Америка империалистларининг мамлакат хомашёсини талаш сиёсати натижасидир. Мамлакат ҳар йили четдан 40 миллион долларлик пахта, 20 миллион долларлик химия ўғитлари ва 7-8 миллион долларлик жун сотиб олмоқда. Айни вақтда АҚШ ва бошқа мамлакатлар Жанубий Кореядан йилига 550-700 минг тоннадан ортиқ темир рудасини, қазиб олинаётган вольфрам, антрацит ва бошқа бойликларнинг каттагина қисмини олиб кетмоқдалар. Шунинг натижасида Жанубий Корея миллий саноати ўз мамлакати хомашёсидан маҳрум бўлиб, Американинг узоқ йиллар ётиб қолган хомашёсига тўла қарам бўлиб қолган.

Мамлакатни чет эл товарлари босиб кетмоқда. АҚШ империалистлари ва Пак Чжон Хи тўдасининг талончиликдан иборат сиёсати натижасида мамлакатда қашшоқлик авж олмоқда, харид қуввати тўхтовсиз пастлашиб кетмоқда.

Жанубий Корея миллий саноати техника жиҳатидан ҳам жуда қолоқдир. КХДР саноат ишлаб чиқариши озодлик бўлганидан бери 14 баровардан зиёд ўсди. Жанубий Кореяда эса бу кўрсаткич 1945 йилдаги даражанинг 85 процентига ҳам етмади. Шимолда кишилар ўз меҳнатлари мевасидан баҳраманд бўлмоқдалар, жанубда эса ишсизлар сони олти миллиондан ортиқдир.

«Жанубий Корея — Япония шартномалари» тузилгач, миллий саноатнинг инқирози ва хонавайрон бўлиши янада кучайди. Ана шу шартномалардан кейин Япония монополиялари Жанубий Кореяга активлик билан суқилиб кира бошлади.

АҚШ империалистларининг мустамлака ҳукмронлиги давом этаверар экан, мамлакат миллий саноатининг инқирози муқаррар равишда чуқурлашаверади. Жанубий Корея ҳукмрон доиралари бу аҳволдан гўё қутилиш мақсадида Лотин Америкаси мамлакатларига 80 минг, Ғарбий Германия заводларига эса 1 минг кишини ишга йўлладилар.

Мамлакатда сўнгги йилда нархнаво жуда ҳам баландлашиб, пулнинг қадр-қиммати тушиб кетди. Июль ойининг охирида Жанубий Кореяда баҳолар индекси 1945 йил августининг охиридагига қараганда 3268 марта кўп бўлди. Бунинг сабаби шундаки, Америка империалистлари ўтган йилларда долларнинг қадрини ошириш учун бозор баҳоларини муттасил равишда оширишга интилиб келдилар. Бундан ташқари ҳукумат томонидан коммунал хизмати баҳоларининг оширилиши ҳам бозор баҳоларининг кўтарилиб кетишига қўшимча сабабчи бўлди. Бунинг устига қўғирчоқ ҳукумат ҳарбий ва полиция харажатларини, мамлакатни бошқараётган фашистик аппаратни ушлаб туриш учун ўзбошимчалик билан қоғоз пуллар чиқардиким, бу ҳам баҳоларнинг кескин ошиб кетишига сабабчи бўлди. Ўтган 21 йил ичида муомалада бўлган Жанубий Корея валютасининг ҳажми 3271 марта кўпайди.

Нарх-навонинг бунчалар кўтарилиб кетиши Жанубий Корея ишчисининг реал иш ҳақисини жуда ҳам қадрсиз қилиб қўйди. Ишчи олаётган ҳақ яшаш учун қилинадиган минимал харажатларнинг тўртдан бир қисминигина қоплайди, холос. «Сеул кенчже синмун» газетаси ўтган 21 йилга назар ташлаб, бундай ўтакетган инфиляция шароитида жанубий — кореяликлар ҳаётдан кўз юммаганликлари бир мўъжизадир деб ёзади.

Жанубий Корея маориф министрлигининг маълумотларига қараганда, мамлакатда ҳар хил босқичдаги мактаблар учун 40 мингдан ортиқ ўқитувчи етишмайди. Бундан икки йил муқаддам Сеул диктатори Пак Чжон Хи мамлакатда болаларни ёппасига ўқитишни жорий қилишни ваъда этган эди. Лекин ўтган вақт бу сўзлар қуруқ ваъда эканлигини кўрсатди. Ҳозир Жанубий Кореяда 20 мингга яқин синф хонаси етишмайди, мавжуд синф хоналарининг учдан бири шошилинч ремонтга муҳтож. Айрим мактабларда машғулот тўрт сменада олиб борилади. Кўпгина болалар ўқиш имконниятидан бутунлай маҳрумдирлар. Болалар тарбиясидаги бу аянчли аҳвол жиноятчиликни авж олдирмоқда. Сўнгги беш йил ичида мамлакатда болалар жиноятчилиги олти марта ўсган. 1965 йилнинг ўзида болалар 126 минг жиноят қилган.

Вашингтоннинг буйруғи билан Жанубий Корея бюджетининг қарийб тўртдан уч қисми армия ва полицияга сарфланмоқда. Ҳозирги пайтда Жанубий Кореяда 60 минг америка қўшини бор. Шу билан бирга американликлар Жанубий Корея қўғирчоқ ҳукуматининг қўшинлари сонини 16 дан 31 дивизияга етказдилар. Шундай қилиб, ҳозирда ҳукумат армияси 700 минг кишини ташкил этади.

Сулҳ тўғрисидаги шартномани доимий равишда бузаётган АҚШ империалистлари Жанубий Кореяни оккупация қилиб турган ўз қўшинларини қайта ташкил этиб, уни ҳозирги замон қуролининг ҳамма турлари билан таъминладилар. Шу тариқа АҚШ империалистлари Жанубий Кореяни узоқ Шарқда агрессия мақсадларида фойдаланадиган ўз атом ва ракета базаларига айлантирдилар.

Америка империалистлари ва қўғирчоқ ҳукумат КХДРга қарши иғвогарликни тиндирмаётир. Америка томони сулҳ тўғрисида шартнома тузилган 1953 йил июлдан то 1965 йил охиригача шу шартномани 37 минг мартадан ортиқ бузди. Америка империалистлари Жанубий Кореядан тўғридан-тўғри Вьетнам халқига қарши қилинаётган агрессияни қўшинлар ва ҳарбий анжомлар билан таъминлайдиган база сифатида фойдаланмоқдалар. АҚШнинг бевосита буйруғи билан Жанубий Кореянинг қўғирчоқ ҳукумати Вьетнамга 30 минг солдат юборди. Ҳозир Жанубий Вьетнамга жўнатиш учун «Оқ асп» деган янги дивизия тайёрланмоқда.

Жанубий Корея халқи Америка босқинчилари ва уларнинг сотқин қўғирчоқларини ўз тупроқларидан ҳайдаб чиқариш учун курашни тўхтовсиз давом эттирмоқдалар. Шафқатсиз террорга қарамай, Жанубий Кореяда оммавий намойишлар ва иш ташлашлар тез-тез бўлиб турмоқда. Мамлакатнинг жафокаш халқи «Янкилар, еримиздан жўнаб қолинг! Корея кореяликларникидир!» деб талаб қилмоқдалар. Америка империалистлари Жанубий Корея халқини тиз чўктира олмайди. Мамлакатнинг жафокаш халқи келгиндиларнинг зўравонлигидан, қўғирчоқ ҳукуматнинг ҳийла-найрангларидан қутиладиган кун албатта келади.

ЕВГ. БЛОК.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

ПАРТИЗАНЛАР ҲУЖУМИ

ПАРИЖ, 31 август (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг мухбири Мозамбик, пойтахти Лоренсу-Маркишдан хабар беради: партизанлар шанба куни, Танганьика билан чегарадош жой яқинидаги Мосимбва-да — Прая шаҳрини бир ярим соат давомида пулемётлардан ўққа тутдилар.

Португалия қўшинлари гарнизони қарши ҳужумга ўтганидан кейин партизанлар чекиндилар.

Мосимбва-да — Прая-Оқ Уга Кабо — Делгадонинг пойтахтидир. Шаҳарда 47 минг африкалик ва тахминан 800 европалик яшар эди.

ГФРДА ЮГОСЛАВ ГРАЖДАНИ ЎЛДИРИЛДИ

БОНН, 31 август. (ТАСС). Штутгартда Мюнхендаги Югослав Бош консулхонаси Штутгарт бўлимининг раҳбари Сава Милованович кеча кечқурун ўлдирилди. Қотил тўппончадан Миловановичга бир неча марта ўқ узди. Милованович касалхонага юборилган вақтда йўлда вафот этди. Полиция ўқ узган шахсни ушлаб олди. Аммо маъмурлар қотилнинг кимлигини сир тутмоқдалар.

Ҳозирги вақтда Германия Федератив Республикасида Югославиядаги социалистик тузумга душман бўлган муҳожирларнинг бир қанча террорчи ташкилотлари ҳеч монесиз иш кўрмоқдалар. Ўтган йили Мюнхендаги Югослав консулхонасининг ходими Кларич террорчиларнинг қўлида қурбон бўлган эди. Кларичга ҳам суиқасд қилинган эди. Кларич тўппончадан отилган бир неча ўқ билан ярадор бўлган эди.

Муҳожирлар ташкилотидаги бандитлар шу воқеадан илгари Бонн яқинидаги Мелемда Югославия савдо ваколатхонаси биносига ҳужум қилиб, Югославия гражданини ўлдирган эдилар.

Тўпеми

ПХЕНЬЯН, 31 август. (ТАСС). Жанубий Корея агентлиги Хабтон Тхонсин хабар беради: 30 августда Американинг транспорт кемаси Пусан портида Жанубий Вьетнам соҳилларига жўнаб кетди. Бу кемада Жанубий Корея «оқ от» дивизиясидаги қўшинларининг дастлабки икки группаси бор. Агентлик бу қўшинларнинг миқдорини кўрсатмайди. Аммо Жанубий Кореянинг яна 20 минг солдати Жанубий Вьетнамга бўлиб-бўлиб юборилажаги тўғрисида илгари хабар берилган эди.

СУД ЗАЛИДАН

КЎЗА СИНДИ

Асфальт йўлдан кетаётган такси тор кўчага кириб тўхтади. Кўзлари олазарак бўлиб турган йигит машинадан тушди-ю, катта кўчанинг нариги бетига зинғиллаганича ўтиб кетди. У, бироз тўхтаб, уёқ-буёққа аланглаб олди-да, сўнг 9-январь кўчасидаги Тошкент универмагининг хўжалик моллар омборига кириб кетди.

Омбор мудири Миркамол Мирҳалилов бир тўп гилам-поёндоз устида узала тушиб, кимнингдир келишига илҳақ ётарди. У, Султоновни кўриши биланоқ депсиниб ўрнидан турди.

— Шу топгача келмади-я, — деди у елкасини қисиб.

— Бу ёғи қандай бўлди? — хавотирланиб сўради Султонов, — Юрагим дов бермаяпти. Тағин... ке, қўй, ўртоқ, бу гал фойданинг баҳридан ўтайлик.

— Чўчима, ўзимизнинг одам, э, хомкалла, прилавкага чиқариб сотганинг билан сендан биров миннатдор бўлармиди. Мўмай фойдани ўйласанг-чи?

Шу пайт омборга И. Бобохонов кириб келади. Уни кўрган Мирҳалилов билан Султоновнинг кўзлари чақнаб кетади. Кейин гилам поёндоз устида савдо-сотиқ бошланади. Энли, чўғдек поёндозни кўрган Бобохонов дўпписини пешонасига қўйиб:

— Неча метр? — сўрайди.

— Юздан ошиқ, — баравариға жавоб беришади.

Бобохонов «аттанг, оз экан» дегандек бош чайқаб қўяди.

— Нархи? —

— Давлат баҳоси 14 сўм, 25 сўмдан берасиз.

— Пастга тушинг.

— Шакар оғзингизда.

— Метрига 20 сўмдан берамая, пули нақд, — Бобохонов чўнтагидан қоғозга ўралган бир пачка пулни олиб Султоновга узатади. — 2000 сўм, қолганини кейин ҳисоблашаман.

Бор, барака топ!..

Шундай қилиб, Тошкент Марказий универмагининг гилам моллари секцияси мудири Аббос Султонов меҳнаткашларга сотиш учун келтирилган гилам поёндозни Миркамол Мирҳалилов билан енг ичида тил бириктириб, мўмай фойдасига чайқовчи Бобохоновга пуллайди.

Султонов бундай ишларни бажаришда оёқ-қўли чаққон одам. Бу унинг биринчи иши эмас. Султонов харидорлар учун келган шундай ноёб молларни Мирҳалилов воситачилигида ўзининг балон нафси учун чайқовчиларга ошириб юрган. Лекин кўза ҳамиша эмас, бир кун синади. Бу гал унинг иши ўнгидан келмади. Қинғир ишнинг қийиғи чиқди. «Ташхлопкомаш» ишчи-хизматчиларига сотиш учун универмагга келтирилган юқоридаги гилам поёндозлар Немирович-Данченко кўчасидаги 2-уйга машинадан туширилаётганда Киров район милиция ходимлари томонидан қўлга туширилди. Нопок шахслар қамоққа олинди. Гиламфуруш Султонов, воситачи Мирҳалилов, чайқовчи Бобохоновлар одил халқ суди томонидан тегишли жазога тортилдилар.

М. ИБРОҲИМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Кинофильм** (болалар учун), 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Москвалик** (болалар учун), 17.50 — **Биринчи саёҳат** (илмий-оммабоп фильм), 18.10 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Реклама ва эълонлар,** 18.30 — **Чет эл кинохроникаси,** 18.40 — **Тротуардаги соя** (ҳужжатли фильм), 19.00 — **Ҳазил, қўшиқ ва интермедиялар.**

19.40 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 19.45 — **Қувноқ хандалар,** 20.30 — **Кинофильм,** 20.40 — **Концерт** («Баҳор» рақс ансамбли).

21.45 дан — **Москва кўрсатади** (тажриба тариқасида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.25 дан — **Москва кўрсатади** (тажриба тариқасида).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IX да янги спектакль **Парвона,** 4/IX да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/IX да **Гули сиёҳ,** 4/IX да **Тошболта ошиқ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Олтинчи раунд — «МОСКВА» «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Автомобилдан сақлан — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Биринчи ўқитувчи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 10 да).

Алёшканинг севгиси — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8-45 минут ва 10 яримда)

Олтинчи раунд — ПУШКИН номли, КАФАНОВ номли.

Автомобилдан сақлан — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ».

Младший сержант ва бошқалар — 9 МАЙ номли.

Бой келин — «УДАРНИК».

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНИДА

4 сентябрь кеч соат 6 да Совет Иттифоқи биринчилиги учун:

«Политотдел» (Тошкент области) — «Восток» (Усть-Каменогорск) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Навоий номли театрдан (Революция сквери орқали) ва Қўйлиқдан стадионга махсус автобуслар қатнайди.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6, 7, 8, сентябрда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТЛАРИ

Концертларда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Қундуз Миркаримова, Тоштемир Шарипов,** солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Изом Садриев, Тўхта Рисметова, Рустам Мадраҳимов** ва Ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

ЭЛЕКТРДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ АБОНЕНТЛАРГА

таклиф қиладики, **электроэнергиядан фойдаланганлик учун** ҳар ойнинг 1-кунидан 11-кунигача

СЧЁТ ЁЗИБ

тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

қарзи бўлган абонентлар

уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электроэнергия бериш огоҳ қилмасдан тўхтатилади ва узиб қўйилади.

Расчёт дафтарчалари тамом бўлаётган абонентлар янги расчёт дафтарчасини олиш учун абонент хизмати конторасига келишлари керак.

Абонент хизмати конторасининг адреси: Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 101-уй, телефон: В-329-56, В-3-78-60.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 13861. ИНДЕКС 64969. Г. 1193.